

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимите одитори
Финансов отчет

ЗД БУА ИНС АД

31 декември 2019 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	5
Пояснения към финансовия отчет	6

УВАЖАЕМИ АКЦИОНЕРИ,

Изминалата 2019 година бе година на растеж, но и на повишено внимание за българския застрахователен пазар по ред причини. Това бе четвъртата година от влизането на еуродиректива „Платежоспособност 2“ в действие. След преглед на активите и продължителни многократни одитни проверки се затвърди финансовата стабилност и платежоспособност на застрахователните дружества, опериращи на българския пазар. Конкретно за ЗД „БУЛ ИНС“ АД, съгласно одитираните финансови данни към 31.12.2019 година, капиталово изискване за платежоспособност /КИП/ е 125% и минимално капиталово изискване /МКИ/ - 501%. В резултат на това, ЗД „БУЛИНС“ АД се нарежда в първата десетка на водещите компании на българския застрахователен пазар.

Като събитие, което разтърси целия застрахователен пазар, трябва да квалифицираме мониторинговата процедура, наложена от Съвета на Бюрата по зелена карта на българското бюро за период от 10 години. Причината за това са констатирани нарушения на правилата за работа и функциониране на тази система от членове на българското бюро. Всички застрахователи ще носят последиците от подобно поведение - наложени бяха глоби и такси за липса на общ презастрахователен договор, който да отговаря на повишените изисквания за сигурност, поставени от Съвета на Бюрата. Този общ презастрахователен договор беше реализиран и одобрен в средата на 2020 година при завишени тарифни ставки и допълнителни плащания към брокери за осигуряване на това покритие. Завишена единна гаранция за покриване на бъдещи плащания по щети в Брюксел, както и ежемесечни доклади и финансови отчети до Съвета на Бюрата допълват комплекса от мерки, изисквани от НББАЗ. Времето ще покаже пред какво още ще бъдем изправени и дали българският пазар ще неутрализира негативните ефекти и ще върне доверието към членовете на бюрото.

Другият нерешен проблем пред застрахователната гилдия това е въвеждането на система „Бонус-Малус“ по задължителната полица Гражданска отговорност на автомобилистите, която трябва да се приеме от обществото по предложение на КФН и да се пригоди към пазарните реалности в България. Липсата на действаща система ни прави единствената страна в Европа, която е без такава регулация по гражданска отговорност на МПС. Още един изключително важен за застраховането и нерешен въпрос е липсата на методика за определяне на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди при смърт на пострадали лица. Тези неприети и невъведени системи формират съществени дефицити в правната регулация на българското застраховане.

И през 2019 година целия застрахователен сектор бе подложен на регулаторни мерки, надхвърлящи европейската практика и стандарти. Това доведе до заделяне на значителен финансов, административен и човешки ресурс за посрещане на регулаторните изисквания, което се отразява неблагоприятно на ефективността и оперативността на застрахователните компании. Въпреки усиления диалог между

Асоциацията на българските застрахователи и КФН, очакванията за разумно бъдещо намаляване на регулативната тежест остават.

Както през изминали години, така и през 2019 година ЗД „БУЛ ИНС“ АД се фокусира върху автомобилното застраховане, което се оказва печелившо и с постоянен тренд на нарастване. Постоянно подобряваме застрахователните продукти, като намаляваме разходите и поодбряваме ефективността с въвеждането на нови информационни системи и технологии. Това ни прави една от водещите в автомобилния сегмент на пазара, който съставлява над 74% от целия премиен приход, а за ЗД „БУЛ ИНС“ АД - над 95%.

Въведение

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл.39 от Закона за счетоводството, изискванията на Търговския закон и дава информация за важните събития, настъпили през 2019 година, като са взети под внимание основните показатели на дейността, съпроводени със съответните анализи и изводи. Очертани са основните тенденции в развитието на Дружеството, описани са основните рискове и несигурности.

Отговорност на ръководството

Ръководството потвърждава, че при изготвянето на финансовия отчет за 2019 година е прилагана адекватна счетоводна политика и той е изготвен въз основа на принципа на действашо предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности, свързани с неговото финансово отчитане.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗД "БУЛ ИНС" АД

ЗД "БУЛ ИНС" АД (Дружеството) е застрахователно акционерно дружество, учредено на 31 август 1995г., в Република България с решение на Софийски градски съд по фирмено дело 14239/1995 г., което оперира като лицензиран застраховател от 16 юли 1998 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството са в гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87.

Дружеството притежава следните лицензи за извършване на своята дейност:

Дата	Протокол / решение	Вид застраховка
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Злополука
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Товари по време на превоз
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Други щети на имущество
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Обща гражданска отговорност
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Гражданска отговорност за МПС
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Помощ при пътуване
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Разни финансови загуби
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Пожар и природни бедствия
24.04.2000	Решение № В-12 на ДЗН	Заболяване
26.05.2001	Решение № В-28 на АНЗХ	Кредити
15.11.2006	Решение № 1109-ОЗ допълнителен лиценз за застраховка по раздел II, буква „А“ т. 10.1 от Приложение № 1 към КЗ – „Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства“	Гражданска отговорност за МПС
03.11.2009	Решение № 903-ОЗ	Плавателни съдове
03.11.2009	Решение № 903-ОЗ	Гражданска отговорност за

24.02.2011	Решение № 147-ОЗ	плавателни съдове
24.02.2011	Решение № 147-ОЗ	Летателни апарати
08.02.2018	Решение № 149-ОЗ	Гражданска отговорност за летателни апарати
08.02.2018	Решение № 149-ОЗ	Релсови превозни средства
		Гаранции

Дружеството има едностепенна система на управление – Съвет на директорите в състав към 31.12.2019 г.:

Председател на Съвета на директорите	Петрозар Петков
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Стоян Проданов
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Крум Крумов

Дружеството се представлява заедно от Изпълнителните директори Стоян Проданов и Крум Крумов.

Средно-списъчният брой на персонала към 31 декември 2019 г. е 236 служители, към края на 2019 година наличността по списък на трудови договори е била 236 служители, от които 117 са жени и 119 са мъже, напуснали през годината са 28, а новоназначени са 33. Към 31.12.2019 дружеството работи със 166 застрахователни агенти, а броят на брокерите, предлагащи наши застрахователни продукти е 253.

Посредническата мрежа на Дружеството през 2019 година е съставена от:

- Четиридесет Генерални агенции в страната;
- Тринадесет Генерални агенции в гр. София.

Брутният премиен приход, реализиран от Дружеството през изминалата 2019 година, възлиза на 188 275 хил. лева. В сравнение с 2018 година – 191 284 хил. лева това представлява спад от 1,6%. Пазарният дял за Дружеството спада от 8,5% за 2018 година на 7,2% за 2019 година, който отрежда девета позиция на Дружеството сред застрахователите.

Структурата на брутния премиен приход по видове застраховки към 31.12.2019 г. на Дружеството е разпределен по следния начин: 82% застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите, 15% Автокаска и 3% други застраховки.

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2019 г. се състои от 4,458,000 броя безналични поименни акции, всяка с номинална стойност 10 лева. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акцията. Внесенят капитал на Дружеството към края на годината е в размер на 32 580 хил. лева.

II. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Въз основа на обобщени данни за застрахователния сектор, публикувани от Комисията за финансов надзор, за 2019 година са регистрирани рекордните 2 411 898

хил. лева от брутни премии в общото застраховане, с което се постига ръст от 16% в сравнение с 2018 година. За седма поредна година браншът инкасира увеличение на приходите от общо застраховане в Република България. Имайки предвид, че най-голям дял – 72,19% от брутният премиен приход, реализиран в сектора, заемат автомобилните застраховки: застраховка „Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)“ – „Автокаска“ и задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, можем да направим извода, че тенденцията за увеличение на приходите в застраховането се дължи на увеличаването и обновяването на автопарка на застрахованите лица, повишаване на цената по задължителните застраховки и не на последно място – водената политика за намаляване на процента на незастрахованите МПС със задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

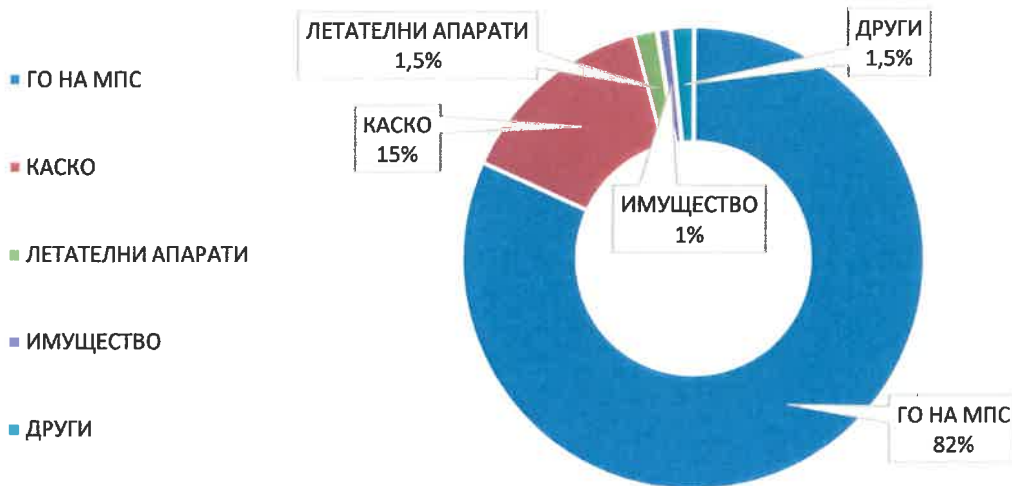
Структурата на брутният премиен приход по видове застраховки към 31.12.2019 г. на лицензираните застрахователи в страната е разпределен по следния начин:

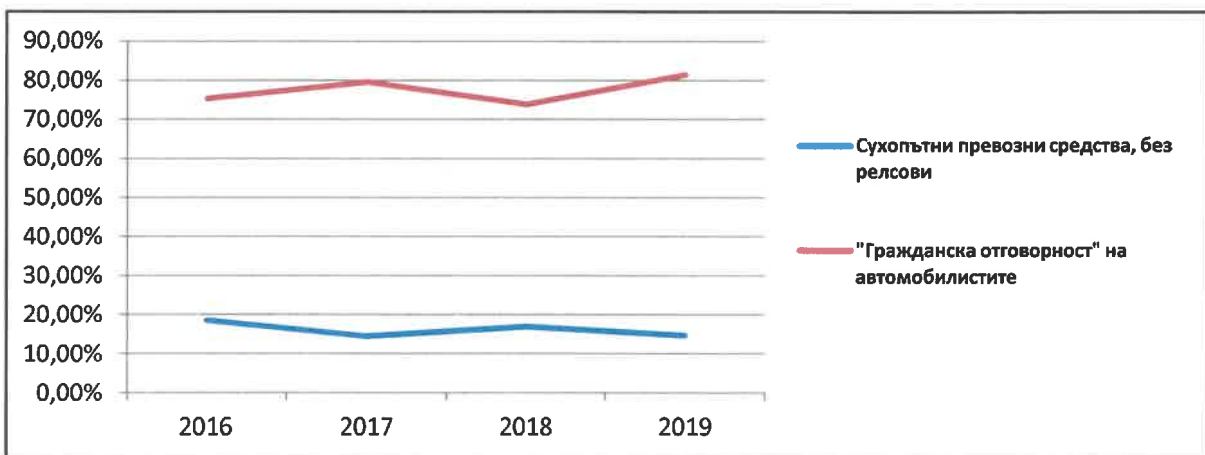
Както беше отчетено по-горе, през 2019 година на пазара по общото застраховане най-голям дял от брутният премиен приход, заемат автомобилните застраховки: застраховка „Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)“ – „Автокаска“ и задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със 72,19%, следвани от имуществените застраховки с дял 12,31%. Десетте най-големи компании в областта на общото застраховане у нас държат 91,20% от пазара. Година по-рано техният пазарен дял беше с почти 2% по-нисък, което е показателно за голямата конкуренция на пазара.

Брутният премиен приход, реализиран от Дружеството през изминалата 2019 година, възлиза на 188 275 хил. лева. В сравнение с 2018 година – 191 284 хил. лева това представлява спад от 1,6%. Пазарният дял за Дружеството спада от 8,5% за 2018 година на 7,2% за 2019 година, който отрежда девета позиция на Дружеството сред застрахователите.

Структурата на brutния премиен приход по видове застраховки към 31.12.2019 г. на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е разпределен по следния начин:

Графичното изображение на brutния премиен приход на ЗД „БУЛ ИНС“ АД по застраховки ГО и Автокаска за последните четири години, изглежда по следния начин:

Конкретните стойности на брутния премиен приход и съответния дял, който имат в портфейла на ЗД „БУЛ ИНС“ АД са посочени в Таблица №1:

Таблица №1

ВИДОВЕ И ПОДВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ	БРУТЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД				ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ			
	2017	2018	2019	ОБЩО	2017	2018	2019	ОБЩО
ЗАСТРАХОВКА "ЗЛОПОЛУКА"	1 112 599	951 424	428 741	2 492 763	0.89%	0.50%	0.23%	0.49%
ЗАСТРАХОВКА НА СУХОПЪТНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	21 198 619	26 834 744	27 551 615	75 584 979	16.94%	14.03%	14.63%	14.98%
РЕЛСОВИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	0	0	0	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
ЗАСТРАХОВКА НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ	612 504	666 356	793 323	2 072 183	0.49%	0.35%	0.42%	0.41%
ЗАСТРАХОВКА НА ПЛАВАТЕЛНИ СЪДОВЕ	12 017	103 660	19 908	135 585	0.01%	0.05%	0.01%	0.03%
ЗАСТРАХОВКА НА ТОВАРИ ПО ВРЕМЕ НА ПРЕВОЗ	17 350	23 890	33 816	75 056	0.01%	0.01%	0.02%	0.01%
ЗАСТРАХОВКА "ПОЖАР" И "ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ"	370 549	315 501	382 053	1 068 103	0.30%	0.16%	0.20%	0.21%
ЗАСТРАХОВКА "ЩЕТИ НА ИМУЩЕСТВО"	1 651 482	1 785 826	1 524 584	4 961 892	1.32%	0.93%	0.81%	0.98%
ЗАСТРАХОВКА ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ	95 571 299	156 384 273	153 454 459	405 410 031	76.39%	81.76%	81.51%	80.33%
ГРАНИЧНА ЗАСТРАХОВКА	92 456 319	153 346 054	150 240 047	396 042 421	73.90%	80.17%	79.80%	78.48%
ОТГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗВАЧА	2 943 664	2 730 313	2 909 113	8 583 091	2.35%	1.43%	1.55%	1.70%
ГО, СВЪРЗАНА С ПРИТЕЖАВАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ	171 316	307 905	305 298	784 520	0.14%	0.16%	0.16%	0.16%
ГО, СВЪРЗАНА С ПРИТЕЖАВАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПЛАВАТЕЛНИ СЪДОВЕ	2 787 662	2 525 396	2 113 569	7 426 627	2.23%	1.32%	1.12%	1.47%
ОБЩА ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ	5 698	8 830	7 315	21 843	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
КРЕДИТИ	1 033 259	657 730	825 407	2 516 395	0.83%	0.34%	0.44%	0.50%
ЗАСТРАХОВКА НА ГАРАНЦИИ	0	0	76 648	76 648	0.00%	0.00%	0.04%	0.02%
ЗАСТРАХОВКА НА РАЗНИ ФИНАНСОВИ ЗАГУБИ	27 415	173 960	124 450	325 825	0.02%	0.09%	0.07%	0.06%
ПОМОЩ ПРИ ПЪТУВАНЕ	712 823	852 308	939 603	2 504 735	0.57%	0.45%	0.50%	0.50%
ОБЩО:	125 113 277	191 283 898	188 275 490	504 672 665	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

По отношение на задължителната „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, конкуренцията и тарифните ставки са факторите, които играят важна роля за разпределението на пазара. През 2019 година се увеличи обемът на сключените полици, продиктувано от предприети превантивни мерки на „Гаранционен фонд“ и извършвания контрол за сключена задължителна застраховка, от органите на КАТ по пътищата, както и поради значителното повишаване на тарифните ставки, в следствие на което пазарът реализира ръст с 16,41% в сравнение с 2018 година.

Премийният приход на Дружеството по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за 2019 година е в размер на 153 454 хил. лева, което е намаление с 2 929 хил. лева, спрямо предходната година или под 2%. В този клас застраховки ЗД „БУЛ ИНС“ АД се нареди на 2 място на пазара, като брутният премиен приход по задължителната застраховка представлява 81,51% от общия премиен приход на Дружеството.

Застраховката „Автокаска“ формира 14,63% от брутния премиен приход на Дружеството с 27 552 хил. лева или с 716 хил. лева (2,67%) повече от 2018 година.

В сравнение с 2018 година авиационното застраховане („ГО, свързана с притежаването и използването на летателни апарати“ и „Каско на летателни апарати“) бележи слаб спад от 9% като записва приход за 2019 година в размер на 2 907 лева, което отрежда Дружеството на трето място по премиен приход сред останалите застрахователи на пазара. Това което трябва да отбележим е, че този бизнес изцяло е пласиран на международните пазари и ЗД „БУЛ ИНС“ АД получава комисион по презастрахователните договори от записания приход, като по този начин не ангажира финансовите си ресурси за изплащане на застрахователни обезщетения.

Четвърто място в портфейла, със спад от общо 9% за 2019 година, се заема от имуществените застраховки. Дружеството инкасира премиен приход по имущественото застраховане за изтеклата година в размер на 1 907 хил. лева, което представлява 1.01% от брутния премиен приход.

На пето място се нарежда застраховката „Помощ при пътуване“, по която са записани премии в размер на 939 хил. лева или 0.50% от брутния премиен приход на Дружеството.

На шесто място се нарежда застраховката „Обща гражданска отговорност“, по която са записани премии в размер на 852 хил. лева или 0.44% от брутния премиен приход на Дружеството. Трябва да се подчертае, че за 2019 година имаме увеличение с 25%, което означава, че заложените цели през годината за увеличаването на дела на тези застраховки се постигат.

Описаните по-горе застрахователни продукти представляват 99,21% от брутния премиен приход на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за 2019 година. Всички останали като Морско застраховане, Карго, Професионални отговорности, Финансови рискове и други представляват 0,51% от премиения приход на Дружеството и не са предмет на

разглеждане поради незначителният им дял.

Изплатените застрахователни обезщетения за 2019 година възлязоха на 91 696 хил. лева и в сравнение с 2018 година (90 088 хил. лева) са с 1,78% повече. Изплатените щети по застраховки „КАСКО“ на МПС и „Гражданска отговорност“ на автомобилистите представляваха 97,82% от общата сума на изплатените обезщетения.

За застраховка „КАСКО“ на МПС при събрани премии 25 947 хил. лева са изплатени щети за 15 802 хил. лева, а за „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при събрани премии в размер на 133 492 хил. лева дружеството е изплатило щети за 73 766 хил. лева. Въпреки това Дружеството продължава да обръща все по-голямо внимание на дейността по уреждане на застрахователни претенции, като заделя допълнително човешки и финансови ресурси.

Сумата на заделения пренос-премиен резерв и резерва за предстоящи плащания през 2019 година възлиза на 250 399 хил. лева или с 1,31% по-малко в сравнение с 2018 година, когато същият беше 253 726 хил. лева. Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисиони. Размерът на заделените резерви към 31.12.2019 г. е определен според изискванията на Наредба №53 от 23.12.2016 г. (обн. ДВ. бр. 6 от 19 януари 2017г.), за реда и методиката за образуване на техническите резерви.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните резерви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

Собствените средства на Дружеството към 31.12.2019 г., включващи записания акционерен капитал, общите резерви на Дружеството и неразпределената печалба от минали години, възлизат на 44 891 хил. лева.

Собствените средства, определени съгласно разпоредбите на Наредба № 51 от 28 Април 2016 г., не включват финансовия резултат за текущата година и са представени в следната Таблица №2:

Таблица №2

Собствени средства, отчетени по баланса в хил. лв:	31.12.2019г.
Записан акционерен капитал	44 580
Резерви и фондове	4 424
Неразпределена печалба от минали години	8 110
Намаления	
Невнесен капитал	12 000
Нематериални активи	223
Собствени средства, намалени с нематериални активи	44 891
Граница на платежоспособност	14 712

Превишение	30 179
-------------------	---------------

От съотношението собствени средства към граница на платежоспособност е видно, че платежоспособността на Дружеството не е нарушена.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД приключи годината към 31.12.2019 г. с положителен финансов резултат, отчитайки печалба, нетна от данъци, в размер на 5 463 хил. лева.

III. ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРОГРАМА

През 2019 година презастрахователната програма бе насочена към разумно и предвидливо управление на рисковете, водещи до високи загуби или неподлежащи на управление със собствени усилия и инструменти. Презастрахователната програма на ЗД „БУЛ ИНС“ АД претърпя промени по отношение структурата на непропорционалния договор по „Гражданска отговорност“ поради наложения Мониторинг на Българския пазар от Съвета на Бюрата и предстоящото сключване на общ пазарен договор покриващ щети по „Гражданска отговорност“. Всички презастрахователни договори на Дружеството са пласирани на Лондонския застрахователен пазар, чрез водещи брокери, при първокласни презастрахователни компании, с дългосрочен кредитен рейтинг поне "А-", съгласно класификациите на международните рейтингови агенции.

IV. ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Инвестиционната дейност е от изключителна важност за финансовото здраве на Дружеството. Затова компанията прилага много консервативен подход при инвестирането на застрахователните резерви. Най-важните характеристики и водещите критерии при формирането на инвестиционния портфейл сега са предпазливостта и избягването на риска, както и поддържането на висока ликвидност. Същевременно дейността на Дружеството в инвестиционната сфера през 2019 година отразява продължаващата необходимост от съобразяване с изискванията на Платежоспособност II, касаещи както влиянието на инвестиционния портфейл на Дружеството върху платежоспособността, така и върху капиталовото изискване, за да е налице неговото покритие. От друга страна, рекордно ниските лихвени нива наложиха търсене на доходност, без да се пренебрегва диверсификацията на риска. Тези насоки формираха състоянието и структурата на инвестиционния портфейл на Дружеството.

1. Цели, съдържание и ограничения

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД определя инвестиционната политика на Дружеството в съответствие с Кодекса за застраховането (КЗ) и вътрешно-устройствените си актове, регламентиращи принципите, целите, стратегиите и отговорностите по отношение на формирането и оценката на инвестициите.

Инвестиционната политика на Дружеството трябва да осигурява адекватна ликвидност за обслужване на ангажиментите, за плащане на щети и да поддържа

приемливо ниво на риск на инвестираните средства. В тази връзка Дружеството се съобразява с агрегирания размер на инвестициите за диверсификация на активите, следващ принципа на предпазливост. В своята съвкупност инвестициите отговарят на правилата за териториално разпределение и валутно съответствие. Политиката на Дружеството не предвижда допълнителни ограничения.

Инвестиционната политика на Дружеството има за цел да формира портфейл, отразяващ следните приоритети: сигурност, ликвидност, доходност. Същевременно през 2019 година освен предизвикателствата на прилагането на директивата Платежоспособност II под внимание се взема и промяната в инвестиционния портфейл на Дружеството, в съответствие с възникнали нови инвестиционни реалности.

2. Инвестиционна стратегия

Дружеството се придържа към балансирана консервативна стратегия на инвестициите. Тази стратегия поставя акцента върху сигурността на инвестициите. Сигурността на инвестицията се измерва с риска от неплащане на емитентите, забавяне в плащането и неблагоприятна промяна на пазарната цена. Поради тази причина инвестиционният портфейл включва дългови ценни книжа, издадени от правителството на Република България и правителствата на страни-членки на Европейския съюз с изрядни публични финанси; акции и дългови ценни книжа, емитирани от търговски дружества, които не са финансови предприятия; банкови депозити в първокласни местни банки.

Инвестиционната стратегия на Дружеството не допуска инвестирането в ценни книжа, които целят постигането на ливъридж, тъй като в този случай поеманият финансов риск е неограничен и може да настъпят загуби, които са по-големи от инвестираните средства. Деривативи могат да се прилагат само за хеджиране на риска, но през 2019 година в Дружеството не са използвани деривативни инструменти.

През годината лихвените проценти по банковите депозити продължават да са изключително ниски, за да е възможно реализирането на доходност при високо ниво на сигурност и ниско ниво на риск. Всичко това е в резултат на рекордно ниските лихви в Еврозоната, които в конкретни случаи достигат и до отрицателни стойности, както и политиката на количествени облекчения, лансирана от Европейската централна банка.

Тази икономическа среда наложи запазване на досегашния подход, заради липсата на нискорискови инвестиционни алтернативи.

При близки до нулевите лихвени проценти доходности на банковите депозити както у нас, така и в Еврозоната, българските ДЦК бяха добра алтернатива с приемливи рискови характеристики за застрахователните компании. Същевременно трябва да се отбележат много ниските равнища на доходност на дълговите ценни книжа с най-висока сигурност на водещите икономики, заради което те не са част от инвестиционния портфейл на Дружеството.

Инвестирането в договорни фондове, което се извършваше предимно в консервативни колективни инвестиционни схеми (ДЦК, съкровищни бонове, парични средства в срочни депозити и по разплащателни сметки), бе ограничено. През отчетната година Дружеството продължи да поддържа инвестициите си в недвижими имоти, което се обуславя от стабилния пазар на недвижими имоти. През 2019 година очакването ни за растеж на пазарните цени на недвижимостите се реализира, а активите на този пазар продължиха да имат по-ниска волатилност спрямо капиталовия пазар.

3. Управление на инвестиционния портфейл.

Дружеството провежда активна политика за управление на инвестиционния портфейл. Инвестиционният портфейл се разделя условно на две основни части, според техниката за портфейлно управление:

- Държани до падеж банкови депозити и ДЦК. Тази част от портфейла осигурява непосредствената ликвидност на активите на Дружеството. Средствата към тази част от портфейла се инвестират предимно в банкови депозити с подходяща падежна структура. Частта от инвестициите, които са под формата на пари по разплащателни сметки и на каса, се причислява към тази група. Този инвестиционен пакет се управлява директно от Дружеството, както и от управляващо дружество.
- Държани за търгуване финансови инструменти. Втората част от инвестиционния портфейл се състои от ДЦК, корпоративни ценни книжа и акции. Тя се управлява от управляващо дружество - УД „Компас Инвест“ АД, съгласно договори за управление на индивидуален инвестиционен портфейл от ценни книжа и пари. Периодично се извършва преглед на дейността на управляващото дружество, което води до стремеж към по-добри резултати на управляваните инвестиционни портфейли.

4. Структура на портфейла към 31 декември 2019 г.

Инвестиционната дейност на ЗД „БУЛ ИНС“ АД през изтеклата 2019 година протече в условията на ниски лихвени нива на пазара на основните валути – долари, евро и лева, в които са пласирани инвестициите на Дружеството. Общата сума на инвестициите към края на 2019 година възлезе на 82 269 хил. лева или с 1 130 хил. лева повече в сравнение с предходния период.

Основна част от застрахователните резерви и свободните собствени средства се инвестираха в банкови депозити, ДЦК, корпоративни облигации и акции. Най-големи средства са насочени под формата на корпоративни облигации и депозити в банки, опериращи в страната ни с висок кредитен рейтинг. Сроковете на банковите депозити са съобразени с реалните нужди на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за своевременно плащане на обезщетения по договори с клиенти и услуги към контрагенти.

Инвестициите в корпоративни облигации са в размер на 27 572 хил. лева или 883 хил. лева повече спрямо 2018 г., а тези в акции, след извършени преоценки към края на годината – 29 841 хил. лева или 561 хил. лева повече спрямо предходната година.

Вложените в държавни ценни книжа са 8 308 хил. лева.

Споменатите промени в структурата и състава на инвестиционния портфейл на ЗД „БУЛ ИНС“ АД се отразиха в положителен финансов резултат от тази дейност и в подобрени позиции за целите на оценяването на инвестициите от страна на новата европейска директива за застраховането Платежоспособност II.

V. СТРУКТУРА НА ДРУЖЕСТВОТО И КАДРОВА ПОЛИТИКА

През 2019 година Дружеството продължи да развива своята обновена дейност съгласно изискванията на Платежоспособност 2 (SolvencyII), с нови Генерални агенции и посредници в София и региони в страната.

Посредническата мрежа на ЗД „БУЛ ИНС“ АД през 2019 година включва:

- Четиридесет Генерални агенции в страната;
- Тринадесет Генерални агенции в гр. София.

Работещите за ЗД „БУЛ ИНС“ АД застрахователни посредници са четиристотин и деветнадесет, от които:

- Застрахователните договори с агенти в края на 2019 година със ЗД „БУЛ ИНС“ АД са 132 застрахователни агента. Бяха прекратени 27 договора с агенти, а новосключените през годината са 16.
- Застрахователните договори с брокери в края на 2019 година със ЗД „БУЛ ИНС“ АД са 259. Бяха прекратени 36 договора, а новосключените през годината са 22, което се дължи основно на действащите по-високи изисквания към посредниците от страна на КФН.

VI. ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

През 2019 година Дружеството продължи поддържането на въведената преди години система за управление на риска в съответствие с Кодекса за застраховането и Директивата Платежоспособност II. Системата е ефективна и е добре интегрирана в организационната структура и процесите за вземане на решения в Дружеството. Системата за управление на риска обхваща рисковете, които се включват в изчислението на капиталовото изискване за платежоспособност и обхваща следните области:

1. подписваческа дейност и образуване на технически резерви;
2. управление на активите и пасивите;
3. инвестиции и по-конкретно деривати и други подобни задължения;
4. управление на риска в областта на ликвидността и концентрацията;
5. управление на оперативния риск;
6. презастраховане и други техники за намаляване на риска;

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Дружеството е свързан с възможността реализираната доходност от дадена инвестиция да не съответства на очакваната. Спецификата при управлението на инвестиционния портфейл на Дружеството извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Притежаваните от Дружеството финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на застрахователното законодателство. За намаляване на пазарния риск Дружеството се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

Съветът на директорите и инвестиционния комитет разработват и извършват прегледи на инвестиционната стратегия на ЗД „БУЛ ИНС“ АД като вземат предвид финансовата среда и микроикономическите фактори, нивото на платежоспособност на Дружеството, и неговата експозиция на съществени рискове. Инвестиционната стратегия обхваща различни времеви хоризонти (краткосрочни и дългосрочни) и съставлява част от документацията на бизнес стратегията на ЗД „БУЛ ИНС“ АД.

За периода от създаване на Дружеството до 31.12.2019 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, е преценено като нецелесъобразно и неналежащо извършването на хеджиране на риска.

2. Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранни валути, сред които евро и щатски долар. Сделките основно са деноминирани в български лева, евро и долари. Към датата на приемане на финансовия отчет в България продължава да е налице валутен борд, в резултат на който лева има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск, спрямо еврото. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което Дружеството не разполага с информация.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута,

различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

3. Лихвен риск

Дружеството не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Дружеството не са изложени на лихвен риск. Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на Дружеството. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Дружеството спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

4. Ценови риск

Основният ценови риск, на който е изложено Дружеството е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Дружеството. Анализът на чувствителността се основава на анализ на дневното и годишно стандартно отклонение на Дружеството съпоставен с дневното и годишно стандартно отклонение на доходността на инвестиция в основния борсов индекс SOFIX.

5. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск Дружеството наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти. При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Дружеството осъществява управлението на риска като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета.

Лимитите за поемане на кредитен риск се определят от ФУР съвместно с Висшето Ръководство въз основа на склонността за поемане на риск на Дружеството и се одобряват от Комитета по управление на риска. Лимитите се преразглеждат от Комитета по управление на риска най-малко веднъж годишно, като се вземат предвид промени в пазарните условия, промени на фирмената стратегия или други събития, които може да наложат промяна на лимитите.

Ръководството на Дружеството счита, че финансовите активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж. Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

6. Анализ на ликвиден риск

Дружеството следва задълженията за ликвидност, произтичащи от Наредба №51 от 28 Април 2016 г. за собствените средства и за изискванията за платежоспособност на застрахователите, презастрахователите и групите застрахователи и презастрахователи.

Краткосрочната ликвидност, или управлението на парите в брой, покрива текущите оперативни задължения при нормални или нормално очаквани икономически условия. В дългосрочен план ликвидността се определя като се вземе предвид възможността за настъпване на неочаквани или потенциално негативни икономически събития, при които активите не биха могли да се реализират по тяхната текуща пазарна стойност.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Дружеството, като се предприемат и активни действия като поддържане на краткосрочни депозити до 3 месеца.

Върху ликвидността на Дружеството се извършва ежедневно наблюдение на изходящите и входящи парични потоци.

VII. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ.187 И 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

1. Броят и номиналната стойност на придобитите и прехвърлените през годината акции, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето, основанието за придобиванията, извършени през годината; броят и номиналната стойност на притежаваните акции и частта от капитала, която те представляват. Дружеството не е придобивало собствени акции през отчетния период.
2. Възнагражденията, получени общо през 2019 година от членовете на СД, заедно с разходите за осигуровки върху тях възлизат на 2 303 хил. лева.
3. Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на СД през годината акции и облигации на дружеството и правата на членовете на СД да придобиват акции и облигации на дружеството. Членовете на СД не притежават и не са придобивали през 2019 година акции от капитала на Дружеството. През годината Дружеството не е емитирало облигационни емисии.
4. Участието на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:
  - Петрозар Петков – няма други участия;
  - Стоян Проданов - управител и собственик на 66% от капитала на АПС БЮДЖЕТКОНСУЛТИНГ ООД (без осъществена дейност през 2019г.);
  - Крум Крумов – няма други участия.
5. договорите по чл. 240б, сключени през годината;
През отчетния период членовете на Съвета на директорите или свързани с тях

лица не са сключвали с Дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

През отчетния период Дружеството не е извършвало научно-изследователска и развойна дейност.

VIII. ЗНАЧИМИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ 2019 Г. И СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

След началото на 2019 година се констатираха събития с трайно и силно въздействие върху застрахователната дейност у нас. На първо място, кризата на доверие към НББАЗ от страна на Съвета на бюрата, която се изрази във въвеждане на мониторинг на нашето бюро. Като следствие се наложи внасяне на обща банкова гаранция от 4 млн. евро, ежемесечни справки за финансовото състояние на българското бюро "Зелена карта" и сключване на общ презастрахователен договор за пазара. Сключването на общия презастрахователен договор и одобряването му от Съвета на бюрата се реализира чак в средата на 2020 г. и доведе до промени в организацията на презастрахователната дейност на дружеството и на другите застрахователи, предлагащи „Гражданска отговорност на автомобилистите“. На следващо място, 2019 г. се характеризира с продължаваща неуспешно въвеждане на системата „Бонус-малус“ в задължителното автомобилно застраховане и Методика за определяне на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди при смърт на пострадали лица. На последно място хронологично, но не и по важност е започналата в края на годината епидемия от коронавирус, прераснала в началото на 2020 г. в глобална пандемия. Пандемията COVID-19 е събитие, настъпило за българската икономика след 31 декември 2019, което подлежи на оповестяване, заради същественото извънредно влияние върху пазарите. Поради някои специфики – непрекъсваемостта на предлагане на застрахователните услуги, значимостта на финансовия сектор и в частност застрахователния за българската икономика, задължителния характер на застраховката „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с най-голям дял в портфолиото на дружеството, ефектът от пандемията е негативен, но ограничен. Обосновани са очакванията за относително бързо възстановяване на застрахователния пазар към предпандемичното си състояние.

IX. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Нашите очаквания за 2020 година се формират, отчитайки:

- Стабилният икономически растеж на българската икономика през изминалото десетилетие;
- Нарастването на брутните премийни приходи за българския застрахователен пазар, в резултат на повишеното доверие в сектора и икономиката като цяло през изминалото десетилетие и нарасналата роля на застраховането в националното стопанство;
- Ефектът от Пандемията COVID-19 е негативен, но ограничен. Обосновани са очакванията за относително бързо възстановяване на застрахователния пазар

към предпандемичното си състояние до края на годината и възстановяване на растежа през 2021 г.;

- Повишаване на ефективността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД в основния за Дружеството бизнес - автомобилното застраховане, както и успешното реорганизиране и адаптиране на дейността в извънредната пандемична ситуация;
- Запазване на дела на ЗД „БУЛ ИНС“ АД в застрахователните премии и лидерски позиции в застраховките „Гражданска отговорност“ и „Каско“.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Във връзка с изискванията на чл. 40 от Закона за счетоводството и съгласно чл. 100н, ал. 8 от ЗППЦК ЗД „БУЛ ИНС“ АД представя настоящата декларация за корпоративно управление като неразделна част от Годишния доклад за дейността.

Настоящата декларация за корпоративно управление се основава на определените от българското законодателство принципи и норми за добро корпоративно управление посредством разпоредбите на Националния кодекс за корпоративно управление, Кодекса за застраховането, Търговския закон, Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за счетоводството, Закона за независим финансов одит и други закони и подзаконови актове и международно признати стандарти.

Стратегическите цели на корпоративното управление са:

- равноправно третиране на всички акционери, гарантиране и защита на техните права;
- подобряване нивото на информационна обезпеченост на акционерите и прозрачност;
- постигане на прозрачност и публичност на процесите по предоставяне на информация от страна на дружеството;
- осигуряване на механизъм за добро управление на дружеството от страна на управителните органи и възможност за ефективен надзор върху управлението от страна на акционерите и регулаторните органи.

Като резултат от прилагане принципите на корпоративното управление е балансираното взаимодействие между акционерите, ръководството и заинтересованите лица.

Декларацията за корпоративно управление съдържа в себе си:

1. информация относно спазване по целесъобразност от страна на ЗД „БУЛ ИНС“ АД на:
  - а) Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“)
  - б) информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от ЗД „БУЛ ИНС“ АД в допълнение на Кодекса.
2. обяснение от страна на ЗД „БУЛ ИНС“ АД кои части на Кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква "а" или буква "б" не спазва и какви са основанията за това, съответно когато не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление - основания за това;
3. описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на ЗД „БУЛ ИНС“ АД във връзка с процеса на финансово отчитане;

4. информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане;

5. състава и функционирането на административните, управителните и надзорните органи на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и техните комитети, както и

6. обяснение защо не се прилага политиката на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи във връзка с аспекти, като: възраст, пол или образование и професионален опит.

Декларацията за корпоративно управление на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е подчинена на принципа „спазвай или обяснявай“.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД, (www.bulins.com), ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София – 1407, р-н Лозенец, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, е акционерно дружество вписано на 31.08.1995г. в регистъра на Софийски Градски Съд по ф.д. 1239/1995, парт. № 26631, том 311, стр. 72.

Дружеството получава лиценз № 13 от 16.07.1998 г. – разрешение за извършване на застрахователна дейност от Националния съвет по застраховане.

На 15.05.2008 г. дружеството е пререгистрирано съгласно изискванията на ЗТР и е вписано в Търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията с Единен идентификационен код 831830482.

Дружеството се представлява винаги заедно от двама изпълнителни директори, членове на Съвета на директорите - Стоян Станимиров Проданов и Крум Димитров Крумов.

Предметът на дейност на дружеството е застрахователна дейност в страната и чужбина по: застраховка Злополука, застраховка Сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства, застраховка Товари по време на превоз, застраховка Пожар и природни бедствия, застраховка щети на имущество, застраховка Гражданска отговорност, на автомобилистите, застраховка Обща гражданска отговорност, Застраховка на разни финансови загуби, застраховка Помощ при пътуване, Застраховка заболяване, застраховка на кредити, застраховка на Плавателни съдове-всяка щета или загуба, нанесена на морски плавателни съдове, застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове, застраховка на Летателни апарати, застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на Летателни апарати ,релсови превозни средства както и гаранции.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД е със записан капитал в размер на 44 580 000 лева, разпределен в 4 458 000 броя поименни безналични акции с право на глас и номинална стойност 10 лева всяка. Всички акции на дружеството са от един и същи клас. Внесеният капитал е в размер на 32 580 000 лева. Дружеството е вписано в публичния регистър на Комисията за финансов надзор.

Ограничение за прехвърляне на акции в Устава на Дружеството не е предвидено, което условие е синхронизирано с действащото законодателство към публичните дружества.

Съгласно договор с Централен депозитар се води книга на акционерите, притежаващи безналични акции, в която се вписват всички прехвърляния и запори на акции на Дружеството.

Собствеността върху безналичните ценни книжа се удостоверява посредством

направените вписвания във водения от „Централен депозитар“ АД регистър.

I. КОРПОРАТИВНО РЪКОВОДСТВО

Едностепенна система

ЗД „БУЛ ИНС“ АД има едностепенна система за управление. Дружеството се управлява от Съвет на директорите в 3-членен състав и се представлява пред трети лица от Изпълнителните членове на съвета. Към 31.12.2019 г. съставът на Съвета на директорите на дружеството е следния:

Председател на Съвета на директорите	Петрозар Петков
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Стоян Проданов
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Крум Крумов

Съветът на директорите в своята дейност се ръководи от утвърдени ПРАВИЛА за работа на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и Устава на дружеството, спазвайки препоръките на Националния Кодекс за корпоративно управление. Правилата регламентират подробно изискванията относно функциите и задълженията на Съвета на директорите; процедурата за избор и освобождаването на членове на Съвета на директорите; структурата и компетентността на Съвета на директорите; изискванията, с които следва да бъдат съобразени размерът и структурата на възнагражденията на членовете на съвета на директорите; процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси; необходимостта от създаване съобразно спецификата на дружеството на одитен комитет.

Съгласно Устава на дружеството, Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД:

1. Приема правила за работата си.
2. Приема и предлага за одобряване от общото събрание годишния финансов отчет на Дружеството и проекти за решения от компетентността на общото събрание.
3. Приема планове и програми за дейността на дружеството, съобразно решенията на общото събрание.
4. Предлага на общото събрание увеличаване или намаляване на капитала.
5. Избира и освобождава изпълнителните членове и прокуристите на дружеството.
6. Избира между членовете си председател и заместник - председател.
7. Приема организационно-управленската структура, одобрява правилата за организация на дейността, работната заплата и другите вътрешни правила на дружеството.
8. Взема решение за образуване на парични фондове и определя реда за набирането и изразходването им.
9. Обсъжда и решава всички въпроси освен тези, които са от компетентността на Общото събрание на акционерите.
10. Открива и закрива клонове и взема решения за участие или прекратяване на участие в дружества в страната и /или чужбина.
11. Взема решения за сключване на договори във връзка с дейността на дружеството.
12. Взема решения за извършване на дарения и спонсориране на трети лица.

Съгласно разпоредбите на Устава на дружеството:

/1/ Броят на членовете на Съвета на директорите се определя от Общото събрание на акционерите.

/2/ Членовете на Съвета на директорите имат право на възнаграждение, което се определя по правила, приети от Общото събрание на акционерите.

/3/ Членовете могат да бъдат освободени от длъжност и преди изтичане на срока, за който са избрани. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения.

/4/ Съвета на директорите избира Председател и заместник-председател от своите членове и приема правила за работата си.

/5/ Не може да бъде член на Съвета на директорите лице, което:

- е било член на изпълнителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали неудовлетворени кредитори;

- в качеството си на едноличен търговец е в производство за обявяване в несъстоятелност или умишлено е изпаднало в несъстоятелност и са останали неудовлетворени кредитори;

- е осъждано за умишлени престъпления против собствеността;

- е лишено с влязла в сила присъда от правото да заема ръководна или материалноотговорна длъжност;

- не отговаря на други изисквания предвидени в устава.

/6/ Съставът на Съвета на директорите следва да отговаря на изискванията на чл. 79 и чл. 80 от Кодекса за застраховането /КЗ/.

Съгласно препоръките на Кодекса за корпоративно управление и разпоредбите на приетите ПРАВИЛА за работа, Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осъществява независимо и отговорно управление на дружеството в съответствие с установените визия, цели и стратегии на дружеството за текущата година и интересите на акционерите.

Съветът на директорите контролира изпълнението на бизнес плана на дружеството, сделките от съществен характер, както и други дейности, установени в устройствените му актове.

Членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност, спазвайки Националния кодекс за корпоративно управление и приетия от тях ЕТИЧЕН КОДЕКС, който установява нормите за етично и професионално поведение на корпоративното ръководство, мениджърите и служителите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД във всички аспекти на тяхната дейност, както и в отношенията им с акционери на дружеството и потенциални инвеститори. Етичният кодекс на дружеството има за цел да се предотвратят прояви на непрофесионализъм, бюрокрация, корупция и други незаконни действия, които могат да окажат негативно влияние върху доверието на акционерите и всички заинтересовани лица, както и да накърнят авторитета на дружеството като цяло.

Всички работници и служители на дружеството са запознати с установените нормите на етично и професионално поведение и не са констатирани случаи на несъобразяване с тях.

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД предоставя следната информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

Пар.1, б. „в”

Значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите и внасянето на изменения в Устава са определени подробно в Устава на дружеството.

ЗД „БУЛ ИНС” АД не притежава преки или косвени акционерни участия. Към 31.12.2019 г. капиталът на дружеството е в размер на 44 580 000 лева, разпределен в 4 458 000 броя поименни безналични акции с право на глас и номинална стойност 10 лева всяка. Всички акции на дружеството са от един и същи клас. Внесенят капитал е в размер на 32 580 000 лева. Капиталът на дружеството се притежава от акционери, физически лица с до 1 на сто и от акционери юридически лица без преобладаващо участие.

Няма ценни книжа със специални права на контрол.

Няма специфични ограничения, извън правата и ограниченията определени в националното законодателство.

Пар.1, б.„г” *Притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права*

Дружеството няма акционери със специални права на контрол.

Пар.1, б.„е” *Всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа*

Не са налице специфични ограничения върху прехвърлянето на акции на дружеството и ограничения върху правата на глас, извън правата и ограниченията определени в националното законодателство.

Пар.1, б.„з” *Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор*

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите и внасянето на изменения в Устава са определени в устройствените актове на ЗД „БУЛ ИНС” АД.

Пар. 1, б. „и” *Правомощията на членовете на Съвета на директорите, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции;*

Съгласно Устава на дружеството не са предвидени правомощия на Съвета на Директорите да емитира или да изкупува обратно акции на дружеството.

Дружеството има разработена и функционираща система за управление на риска и вътрешен одит, както и осигурено интегрирано функциониране на системите за счетоводство и финансова отчетност.

За всички заседания на Съвета на директорите се водят протоколи, които се съставят и подписват от протоколчик и всички присъстващи членове. Кворумът за

вземане на решения на Съвета на директорите е съобразно разпоредбите на устройствените актове на дружеството.

За своята дейност Съветът на директорите изготвя отчет за управлението и годишен доклад за дейността, които се представят и се приемат от Общото събрание на акционерите.

Изборът и освобождаването на членовете на Съвета на директорите се осъществява в съответствие с изискванията на раздел 2 на Глава първа от Националния кодекс за корпоративно управление и се извършва от Общото събрание на акционерите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД съобразно закона и устройствените актове на дружеството, както и в съответствие с принципите за непрекъснатост и устойчивост на работата на Съвета на директорите. При предложения за избор на нови членове на Съвета на директорите се спазват принципите за съответствие на компетентност на кандидатите с характера на дейността на дружеството.

Дружеството не е разработило политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи на дружеството, във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, тъй като попада в изключенията на чл. 100 н, ал. 12 от ЗППЦК. ЗД „БУЛ ИНС“ АД като средно предприятие няма задължение да спазва Политика на многообразие в органите на управление по отношение на различни аспекти, включително възраст, пол, националност, образование и професионален опит, включително и пазарни стимули.

През отчетната 2019 г. не са извършвани промени в Състава на съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Съветът на директорите се състои се от 3-ма членове.

Изискването на чл. 116а, ал. 2 от ЗППЦК най-малко 1/3 от състава на Съвета на директорите да бъдат независими членове е спазено - един от тримата членове на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е независим. По този начин дружеството е приложило в пълнота един от основните принципи за добро корпоративно управление, а именно разграничаване на мениджмънта на компанията от мажоритарните акционери. Осъществява се активно взаимодействие между независимия директор и останалите членове на Съвета на директорите, което допринася за формирането на ясна и балансирана представа за дружеството и неговото корпоративно управление. По този начин се създадат предпоставки за реализирането на един от важните принципи, на доброто корпоративно управление - осъществяване на ефективно стратегическо управление на дружеството, което е неразривно свързано и обусловено от структурата и състава на Съвета на директорите.

Организационната структура и система за управление на дружеството е предпоставка за гъвкавост на процеса на вземане на решения. Членовете на Съвета на директорите разполагат с необходимото време за изпълнение на техните задачи и задължения.

С Изпълнителните директори са сключени договори за възлагане на управлението, в които са определени техните задължения и задачи, критериите за размера на възнаграждението им, задълженията им за лоялност към дружеството и основанията за освобождаване.

Принципите за формиране размера и структурата на възнаграждението, допълнителните стимули и тантиеми са определени в приетата от ОСА политика за възнаграждението на членовете на Съвета на директорите, отчитаща задълженията и приноса на всеки един член в дейността и резултатите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД,

възможността за подбор и задържане на квалифицирани и лоялни членове, чиито интереси съответстват на дългосрочните интереси на дружеството.

Информацията относно годишния размер на получените от членовете на Съвета на директорите възнаграждения е оповестена в Годишния доклад за дейността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за отчетната 2019 г., както и в одитирания финансов отчет на дружеството.

През 2019 г. членовете на Съвета на директорите не са получили допълнителни стимули/възнаграждения, обвързани с отчетените финансови резултати от дейността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и/или с постигането на предварително определени от Съвета на директорите цели, заложи в бизнес програмата на дружеството за 2019 г.

През 2019 г. Общото събрание на акционерите на дружеството не е гласувало на членовете на Съвета на директорите допълнителни възнаграждения под формата на тантиеми в зависимост от реализираните финансови резултати на ЗД „БУЛ ИНС“ АД.

В политиката за възнаграждения не е предвидено Дружеството да предоставя като допълнителни стимули/възнаграждения на изпълнителните членове на Съвета на директорите акции, опции върху акции и други сходни финансови инструменти.

Членовете на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси, спазвайки приетите процедури, регламентирани в устройствените актове на дружеството. Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД прие система за избягване на конфликти на интереси при сделки със заинтересовани лица и разкриване на информация при възникване на такива. При определяне на лицата като свързани и заинтересовани се използват дефинициите, дадени от ЗППЦК, а именно:

Заинтересовани лица по смисъла на чл. 114, ал. 7 от ЗППЦК са членовете на управителните и контролните органи на публичното дружество, лицата - представители на юридически лица, членове на такива органи, неговият прокурист, лица, които пряко и/или непряко притежават най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на дружеството или го контролират, а при сделки на дъщерно дружество - членовете на управителните и контролните му органи, лицата - представители на юридически лица, членове на такива органи, неговият прокурист, лица, които пряко и/или непряко притежават най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на дружеството, различни от публичното дружество, както и свързаните с тях лица, когато те:

1. са страна, неин представител или посредник по сделката или в тяхна полза се извършват сделките или действията, или
2. притежават пряко и/или непряко поне 25 на сто от гласовете в общото събрание или контролират юридическо лице, което е насрещна страна, неин представител или посредник по сделката или в чиято полза се извършват сделките или действията;
3. са членове на управителни или контролни органи, представители на юридически лица, членове на такива органи или прокуристи на юридическо лице по т. 1 и 2.

Свързани лица по смисъла на § 1, т. 13 от ДР на ЗППЦК са:

1. лицата, едното от които контролира другото лице или негово дъщерно дружество;
2. лицата, чиято дейност се контролира от трето лице;
3. лицата, които съвместно контролират трето лице;
4. съпрузите, роднините по права линия без ограничения, роднините по съребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до

четвърта степен включително.

Контрол по смисъла на § 1, т. 14 от ДР на ЗППЦК на е налице, когато едно лице:

1. притежава, включително чрез дъщерно дружество или по силата на споразумение с друго лице, над 50 на сто от броя на гласовете в общото събрание на едно дружество или друго юридическо лице; или
2. може да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на едно юридическо лице; или
3. може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на юридическо лице.

Следваната политика от Съвета на директорите ги задължава незабавно да разкрият съществуващи конфликти на интереси и да осигурят на акционерите достъп до информация за сделки между дружеството и тях или свързани с тях лица.

През отчетната 2019 г. не са сключвани сделки между дружеството и членове на Съвета на директорите и/или свързани с тях лица.

Важно е да се отбележи, че като принцип на корпоративното управление на дружеството ,сделките със свързани и заинтересованите лица се сключват при пазарни условия и те се третират равнопоставено с всички останали други контрагенти, ако има такива сделки.

В дружеството, съгласно изискванията на чл. 107 от Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), е създаден и функционира Одитен комитет, който е част от структурата на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Този комитет подпомага дейността на Съвета на директорите, в областта на финансовото отчитане, вътрешния одит и контрол, както и управлението на риска, съгласно одобрен Статут от Общото събрание на акционерите на дружеството. В статута на Одитния комитет са разписани всички негови правомощия и отговорности, съгласно чл. 108 от ЗНФО.. При изборът на членовете на одитния комитет е спазено изискването на Закона за независимия финансов одит мнозинството от членовете на одитния комитет да са външни за и независими от дружеството.

Одитният комитет е в състав от трима члена, от които двама члена са независими. Мандатът на избраният одитен комитет е пет години.

Основните функции на Одитния комитет са регламентирани в Закона за независимия финансов одит и са както следва:

1. информира Съвета на директорите за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на одитния комитет в този процес;
2. наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;
3. наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в одитираното предприятие;
4. наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
5. проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от ЗНФО, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита на одитираното предприятие по чл. 5 от същия регламент;
6. отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва

назначаването му с изключение на случаите, когато одитираното предприятие разполага с комисия за подбор;

7. уведомява КПНРО, както и Съвета на директорите на дружеството за всяко дадено одобрение по чл. 64, ал. 3 и чл. 66, ал. 3 от ЗНФО в 7-дневен срок от датата на решението;

8. отчита дейността си пред органа по назначаване;

9. изготвя и предоставя на КПНРО в срок до 31 май годишен доклад за дейността си.

II. ОДИТ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

ЗД „БУЛ ИНС“ АД има приета от Съвета на директорите система за вътрешен контрол и управление на риска. Тази разработена и функционираща система за вътрешен контрол и управление на риска гарантира правилното идентифициране на рисковете, свързани с дейността на дружеството и подпомага ефективното им управление, обезпечават адекватното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация. Вътрешният контрол и управлението на риска са динамични и итеративни процеси, осъществявани от управителните и вътрешно-контролните органи, създадени да осигурят разумна степен на сигурност по отношение на постигане на целите на дружеството в посока постигане на ефективност и ефикасност на операциите; и дейностите, които се извършват регулярно в тези области; пълнота, надеждност, достоверност и навременност на финансовото отчитане и на изготвянето на междинните и годишни финансови отчети на дружеството; спазване и прилагане на законовите и регулаторни рамки, приложими за дейността на дружеството.

Основните компоненти на системата за вътрешен контрол са: контролна среда; оценка на риска; контролни дейности; информация и комуникация; дейности по мониторинга.

Тези компоненти са релевантни към цялостната организация и към отделните й нива и подразделения, както и към отделните операционни единици, функции или други нейни структурни елементи.

Основните характеристики на системата за вътрешен контрол са обобщени в следните компоненти:

Личната почтеност и професионалната етика;

Оперативно - управленчески стил;

Организационна структура, права, задължения и нива на докладване;

Политика и практика по управление на човешките ресурси;

Контролна среда;

Оценка на риска;

Контролни дейности;

Идентифициране на риска;

Оценка на риска;

Анализ на значими изменения;

Разглеждане на възможностите за измами;

Информация и комуникация;

Преглед на изпълнението и резултатите от дейността;

Преглед на ИТ контролите;

Физически контроли;

Дейности по мониторинга - идентифициране, събиране и използване на

надеждна информация;

Вътрешен обмен на информация за вътрешния контрол;

Външен обмен на информация за вътрешния контрол.

Една от основните цели на системата за вътрешен контрол и управление на риска е да подпомага мениджмънта и други заинтересовани страни при оценка на пълнотата, достатъчността и надеждността на финансовата информация, представена във финансовите отчети на дружеството.

За целите на финансовото отчитане, процесът за оценяване на риска на Дружеството включва начина, по който ръководството: идентифицира бизнес рисковете, съществени за изготвяне на финансов отчет в съответствие с приложимата за Дружеството обща рамка за финансово отчитане; оценява тяхното значение, оценява вероятността от тяхното възникване и взема решение за това как да отговори на тези рискове и как да ги управлява и как да оценява съответно резултатите.

Годишният финансов отчет на ЗД „БУЛ ИНС“ АД подлежи на съвместен независим финансов одит, като по този начин се постига обективно външно мнение за начина, по който последният е изготвен и представен. Дружеството изготвя и поддържа счетоводната си отчетност в съответствие с Международните счетоводни стандарти (МСС/МСФО), приети за прилагане в ЕС.

Годишният финансов отчет на Дружеството за отчетната 2019 г. е заверен от „ЕЙЧ ЕЛ БИ България“ ООД и „ЕКОВИС ОДИТ България“ ООД, регистрирани одиторски предприятия, избрани от Общото събрание на акционерите след съгласуване на избора им с КФН.

С решение на СД са ситиурани следните комитети – Комитет по възнаграждения и номинации, Комитет по управление на риска, Одитен комитет и Комитет по инвестиции.

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е създал всички необходими условия за ефективно изпълнение на задълженията на регистрираните одитори в процеса на извършване на всички необходими процедури, определени от Закона за независимия финансов одит и Международните одиторски стандарти, въз основа на които могат да изразят независимо съвместно одиторско мнение относно достоверното представяне във всички аспекти на същественост във финансовия отчет на застрахователя на неговото финансово състояние, в това число достатъчността на неговите технически резерви.

С оглед обезпечаване ефективността на работата на регистрираните одитори на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, Съветът на директорите прилага Мерки за осигуряване ефективното изпълнение на задълженията на одиторите на дружеството въз основа на изискванията на Закона за независимия финансов одит.

Независимият финансов одит, съгласно Международните одиторски стандарти и Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители, обхваща процедури за постигане на разумна степен на сигурност:

- за спазване принципите на финансово отчитане съгласно приложимата счетоводна база на дружеството;

- доколко счетоводната политика на одитираното предприятие е целесъобразна за неговата дейност и е съвместима с приложимата счетоводна база и счетоводните политики, използвани в съответния отрасъл;

- за последователността на прилагането на оповестената счетоводна политика

съгласно приложимата счетоводна база;

- за ефективността на системата на вътрешния контрол, имаща отношение към финансовото отчитане в дружеството;

- за процеса на счетоводното приключване и изготвянето на финансовия отчет;

- за достоверността и необходимата за потребителите обхватност на представената и оповестена във финансовия отчет информация съгласно приложимата счетоводна база;

- за съответствието между информацията във финансовия отчет и тази в доклада за дейността на ръководството на одитираното предприятие, както и всяка друга информация, в това число и настоящата декларация за корпоративно управление, която органите на управление на предприятието предоставят заедно с одитирания финансов отчет.

Без да се засягат изискванията за докладване по Закона за независимия финансов одит и Регламент (ЕС) № 537/2014, обхватът на финансов одит не включва изразяване на сигурност относно бъдещата жизнеспособност на одитираното предприятие, нито за ефективността или ефикасността, с които ръководството на одитираното предприятие е управлявало или ще управлява дейността на предприятието.

При предложенията за избор на външни одитори на дружеството, СД се ръководи от изискванията на Закона за счетоводството, Кодекса за застраховането и ЗНФО, като предлага на ОСА само одобрените след предварително съгласуване от Комисията за финансов надзор одиторски предприятия, които да бъдат избирани за извършване на независимия финансов одит на дружеството. Задължителната ротация на регистрираните одитори съгласно ЗНФО е 7 години, но считано от м.02.2020 г. тя може да бъде удължена допълнително за срок до 5 години при съвместен одит.

Избраният Одитен комитет на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и контрол в дружеството, следи за цялостните взаимоотношения с външните одитори, включително естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от одиторите на дружеството и т.н.

III. ЗАЩИТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Акциите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД не са регистрирани за търговия на регулиран пазар на БФБ – София АД. Компанията има сключен договор с „Централен депозитар“ АД за водене на акционерна книга, която отразява актуалното състояние и регистрира настъпилите промени в собствеността.

Ръководството на ЗД „БУЛ ИНС“ АД гарантира равнопоставеното третиране на всички акционери, включително миноритарните и чуждестранните акционери, и се задължава да защитава техните права, както и да улеснява упражняването им в границите, допустими от действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на дружеството. Осигуряват информираност на всички акционери относно техните права.

Общо събрание на акционерите

Ръководството на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осигурява възможност на всички акционери да участват в работата на Общото събрание на акционерите.

Всички акционери са информирани за правилата, съгласно които се свикват и провеждат общите събрания на акционерите, включително процедурите за гласуване.

Акционерите разполагат с изчерпателна и навременна информация относно

дневния ред, датата и мястото на провеждане на редовно или извънредно заседание на Общото събрание на акционерите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Поканата и материалите, свързани с дневния ред, се публикуват на корпоративния сайт на дружеството и в Търговския регистър.

Ръководството, по време на общото събрание на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осигурява правото на всички акционери да изразяват мнението си, както и да задават въпроси.

Акционерите с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас в Общото събрание на дружеството лично или чрез представители.

Ръководството осъществява ефективен контрол чрез създаване на необходимата организация за гласуването на упълномощените лица в съответствие с инструкциите на акционерите или по разрешените от закона начини.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД изготвя правила за организирането и провеждането на редовните и извънредните Общи събрания на акционерите на дружеството, които гарантират равнопоставено третиране на всички акционери и правото на всеки от акционерите да изрази мнението си по точките от дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД организира процедурите и реда за провеждане на Общото събрание на акционерите по начин, който не затруднява или оскъпява ненужно гласуването.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД предприема действия за насърчаване участието на акционери в Общото събрание на акционерите, вкл. чрез осигуряване на възможност за дистанционно присъствие чрез технически средства (вкл. интернет) в случаите когато това е възможно и необходимо.

Всички членове на ръководството присъстват на Общите събрания на акционерите на дружеството.

Текстовете в писмените материали, свързани с дневния ред на Общото събрание ЗД „БУЛ ИНС“ АД са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД съдейства на акционерите, имащи право съгласно действащото законодателство, да включват допълнителни въпроси и да предлагат решения по вече включени въпроси в дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите.

Еднакво третиране на акционери от един клас

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД третира всички акционери еднакво. Всички акции са от един клас и дават еднакви права на акционерите.

Консултации между акционерите относно основни акционерни права

Съгласно действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, корпоративното ръководство не може да препятства акционерите, да се консултират помежду си по въпроси, които се отнасят до техните основни акционерни права, по начин не допускащ извършване на злоупотреби.

Сделки на акционери с контролни права и сделки, недопускащи злоупотреба
Няма акционери с контролни права.

IV. РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Във връзка с изискванията на ЗППЦК и на устройствените актове на дружеството за задължителното предоставяне на информация на Комисията за финансов надзор. Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е утвърдило политика за разкриване на информация, в съответствие с която създаде и поддържа система за разкриване на информация.

В съответствие с изискванията на Кодекса за застраховането и утвърдените образци на справки от Комисията за финансов надзор, ЗД „БУЛ ИНС“ АД има практика за изготвяне на годишните и междинните отчети, за разкриване на информация и своевременното оповестяване на всяка съществена периодична и инцидентна информация относно на дружеството, неговото управление, оперативната му дейност и акционерната му структура.

На корпоративния сайт на ЗД „БУЛ ИНС“ АД (www.bulins.com) се публикува следната информация:

- основна, идентифицираща дружеството търговска и корпоративна информация;
- годишните финансови отчети за последните 3 години;
- материалите за предстоящите общи събрания на акционерите на дружеството, както и допълнителни такива, постъпили по законов ред. Информация за взетите решения от общите събрания на акционерите поне за последните три години, вкл. информация за разпределените от дружеството дивиденди за този период;
- информация за предстоящи събития;
- важна информация, свързана с дейността на дружеството;

Сключен е и се изпълнява договор за актуализиране на визията и съдържанието на сайта. След като се изработи новия сайт на дружеството, освен горната информация ще се публикуват данни и за:

- актуална информация относно структурата;
- устройствените актове на дружеството и приетите политики, имащи отношение към дейността и функционирането на дружеството;
- информация относно структурата и състава на управителните и контролни органи на дружеството, както и основна информация относно техните членове, включително и информация за комитети.

Ръководството на дружеството изготвя годишен доклад за своята дейност и го представя пред акционерите на годишното Общо събрание, като осигурява оповестяването на всяка съществена периодична и инцидентна информация относно дейността на дружеството посредством канали, които предоставят равнопоставен и навременен достъп до съответната информация от акционерите, контролните органи и потребителите.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД няма задължение за разкриване на Регулирана информация пред Комисията за финансов надзор и обществеността - съгласно ЗППЦК и пред Комисията за финансов надзор и обществеността - съгласно ЗППЦК.

V. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

ЗД „БУЛ ИНС“ АД идентифицира като заинтересовани лица с отношение към неговата дейност всички лица, които не са акционери и които имат интерес от

икономическия просперитет на дружеството - служители, клиенти, доставчици, брокери, агенти, кредитори и обществеността като цяло.

Корпоративното ръководство насърчава сътрудничеството между дружеството и заинтересованите лица за повишаване на благосъстоянието на страните и за осигуряване на устойчиво развитие на компанията като цяло.

С тази цел прилага основни принципи в дейността си спрямо заинтересованите лица. Основните цели на тази дейност са:

- ефективно взаимодействие със заинтересованите лица;
- зачитане правата на заинтересованите лица, установени със закон или по силата на взаимни споразумения с компанията;
- съобразяване със заинтересованите лица в съответствие с принципите за прозрачност, отчетност и бизнес етика;
- информираност на всички заинтересовани лица относно законово установените им права.

Ръководството, прилагайки принципите гарантира баланса между развитието на дружеството и икономическото, социалното и екологосъобразното развитие на средата, в която то функционира.

VI. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ, ПАЗАРИ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И ДРУГИ ПОСРЕДНИЦИ

ЗД „БУЛ ИНС“ АД няма акционери - институционални инвеститори.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД използва услугите на Управляващо дружество – УД „Компас Инвест“ АД, което оперира професионално на финансовите пазари и осигурява експертна аналитичност, сигурност, доходност и ликвидност на финансовите инструменти, притежавани от дружеството.

Настоящата декларация за корпоративно управление на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е одобрена и приета от Съвета на директорите с решение от 22.06.2020 г.

Съвет на директорите:

Председател – Петрозар Николов Петков

Член на СД – Стоян Станимиров Проданов

Член на СД – Крум Димитров Крумов

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До Акционерите на

ЗД „БУЛ ИНС“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ЗД „БУЛ ИНС“ АД („Дружеството“) съдържащ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г., отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект върху съпоставимите данни от въпроса, описан в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

В сравнителната информация в отчета за финансовото състояние са включени финансови активи и по-конкретно корпоративни облигации, държани до падеж, на стойност 26,689 хил. лева. Поради факта, че ние не бяхме в състояние да се убедим чрез алтернативни одиторски процедури относно възстановимата стойност на тези финансови активи към 31 декември 2018 г., респ. да определим дали са необходими допълнителни корекции на тяхната балансова стойност в отчета за финансовото състояние към тази дата, както и в елементите на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., нашето одиторско мнение върху финансовия отчет на Дружеството за периода, завършващ на 31 декември 2018 г., беше модифицирано по съответния начин. Нашето мнение върху финансовия отчет на Дружеството за текущата година също е модифицирано поради възможния ефект на този въпрос върху съпоставимите данни в отчета за финансовото състояние и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на Пояснително приложение 39 *Събития след края на отчетния период* към финансовия отчет, което оповестява съществено некоригиращо събитие, свързано с разпространението на пандемията от коронавирус (COVID-19). Нарушаването на обичайната икономическа дейност в България в резултат на COVID-19 може да повлияе неблагоприятно върху застрахователната дейност на Дружеството. Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалните негативни ефекти от пандемията. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Обръщаме внимание и на Пояснително приложение 15.1. *Акционерен капитал* и по-специално на просрочения от Дружеството нормативен срок за донасяне на записания капитал от неговото увеличение, регистрирано през 2016 г. Нашето мнение не е модифицирано и по отношение на този въпрос.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. В допълнение към въпроса, описан в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние определихме въпроса, описан по-долу като ключов одиторски въпрос, който да бъде комуникиран в нашия доклад.

„Определяне на стойността на застрахователните резерви“

Виж пояснителни бележки 4.20, 4.21. и 16 към годишния финансов отчет

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Застрахователните резерви (задълженията по застрахователни договори) на Дружеството към 31 декември 2019 г. са в размер на 250 400 хил. лева, което представлява 76 % от общата стойност на пасивите на Дружеството към тази дата.</p> <p>Оценката на застрахователните резерви е сложна област, която изисква прилагането на различни предположения, допускания и приблизителни оценки, определени чрез използването на съвкупност от статистически и математически методи и правила, както и ползването на различни професионални експерти. По същество това тя представлява преценка за бъдещите плащания на предявени и непредявени претенции за щети по застрахователните договори и свързаните с тяхното уреждане разходи към определена дата.</p> <p>Оценката на застрахователните резерви включва висока степен на субективност и сложност и изисква съществени преценки по отношение на прилагането на ключови предположения и методология за изчисляване в съответствие със счетоводната политика на Дружеството и с регулаторните изисквания по отношение на тези резерви.</p> <p>Поради това, ние се фокусирахме върху застрахователните резерви, представляващи резерви за предстоящи плащания, оценката на бъдещото развитие на тези резерви и адекватността на техническите резерви, като ключов въпрос за нашия съвместен одит.</p>	<p>По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - преглед и анализ на последователното прилагане на съществуващата счетоводна политика за оценка и представяне на застрахователните резерви на Дружеството от гледна точка на изискванията на приложимите МСФО и приложимата регулаторна рамка за специфичната дейност на Дружеството; - проверка на пълнотата и точността на използваните за изчисленията данни за претенциите, ползвани от актюера на Дружеството за оценка на застрахователните резерви за възникнали, но непредявени претенции за щети по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“; - включване на членове на одиторските екипи с актюерска квалификация и опит, за независимо тестване на оценките на ръководството по отношение на резерва за възникнали, но непредявени претенции по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“, както и за оценяване на уместността на ключовите допускания и на прилаганата методология за изчисляване на този резерв, включително и оценка за достатъчност на резервите; - извършихме независимо преизчисление на моделите за развитие на претенциите по отношение на избрани застраховки, фокусирайки се особено върху най-големия и най-несигурен резерв за възникнали, но непредявени претенции по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“;

- оценихме адекватността на резерва на дружеството за възникнали, но непредявени претенции на база бъдещо развитие на резерва за предстоящи плащания;
- оценихме адекватността на оповестяванията, свързани със застрахователните резерви, включени във финансовия отчет на дружеството.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да се убедим чрез алтернативни одиторски процедури относно възстановимата, съответно балансовата стойност на отчетните, в съпоставимата информация в отчета за финансовото състояние, корпоративни облигации, държани до падеж, както и за ефектите от това обстоятелство върху отчетения за 2018 г. финансов резултат и свързаните с него елементи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на Дружеството за предходния отчетен период. Съответно, ние не сме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа съществено неправилно докладване във връзка с този въпрос.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, съответства на финансовия отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на финансовия отчет“ по-горе.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовия отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ейч Ел Би България“ ООД и „Ековис Одит България“ ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на ЗД „БУЛ ИНС“ АД („Дружеството“) от Общото събрание на акционерите, проведено на 14 ноември 2019 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Дружеството представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ейч Ел Би България“ ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ековис Одит България“ ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършения от нас съвместен задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Дружеството, които да не са посочени в доклад за дейността или финансовия отчет на Дружеството.

София, 24 юни 2020 г.

За „Ейч Ел Би България“ ООД
Димитриос Папазис
Управител

Стоян Стоянов
Регистриран одитор, отговорен за одита
гр. София
бул. „Константин Величков“ № 149-151,
етаж 1, офис 2

За „Ековис Одит България“ ООД
Георги Тренчев
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита
гр. София
ул. „Твърдишки проход“ № 23, ет. 3, офис 10

ЗД БУЛ ИНС АД

Финансов отчет

31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

Активи	Пояснение	31.12.2019	31.12.2018
		'000 лв.	'000 лв.
Нематериални активи	5	223	428
Имоти, машини и съоръжения	6	313	328
Инвестиционни имоти	7	11 919	11 659
Отсрочени данъчни активи	8	59	67
Презастрахователни активи	16	155 405	163 604
Финансови активи	9	65 721	64 156
Банкови депозити	10	4 629	5 324
Вземания по застрахователни и презастрахователни договори	11	60 140	63 351
Материални запаси	12	179	185
Търговски и други вземания	13	13 952	11 616
Парични средства и парични еквиваленти	14	18 040	10 614
Общо активи		330 580	331 332

Дата на съставяне: 16 юни 2020г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 22 юни 2020г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори:

Димитриос Панавис
УправителГеорги Тренчев
Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Ейч Ел Би България ООД
Одиторско дружествоЕковис Одит България ООД
Одиторско дружество

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

ЗД БУЛ ИНС АД

Финансов отчет

31 декември 2019 г.

**ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Собствен капитал, застрахователни резерви и пасиви	Пояснение	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	15.1	44 580	44 580
Невнесен акционерен капитал	15.1	(12 000)	(12 000)
Резерви	15.2	9 321	9 322
Неразпределена печалба		13 573	8 110
Общо собствен капитал		55 474	50 012
Застрахователни резерви	16	250 400	253 726
Пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	17.2	1 519	1 289
Задължения по застрахователни и презастрахователни договори	18	19 724	22 191
Задължения за данъци върху дохода	19	626	677
Търговски и други задължения	20	2 837	3 437
Общо пасиви		24 706	27 594
Общо собствен капитал, застрахователни резерви и пасиви		330 580	331 332

Дата на съставяне: 16 юни 2020г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 22 юни 2020г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори:

Димитриос Папазит

Управител

Георги Тренчев

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество

Ековис Одит България ООД

Одиторско дружество

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

ЗД БУЛ ИНС АД
 Финансов отчет
 31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ

	Пояснение	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Премияен приход	21	173 986	176 077
Отстъпени премии на презастрахователи	22	(117 783)	(98 610)
Премияен приход, нетно		56 203	77 467
Застрахователни суми и обезщетения, нетно	23	(90 649)	(86 145)
Приходи от получени суми и обезщетения от презастрахователи	24	59 291	69 692
Застрахователни суми и обезщетения, нетно		(31 358)	(16 453)
Промяна в застрахователните резерви, нетно	25	(4 873)	(29 952)
Други застрахователни и презастрахователни приходи и разходи, нетно	26	40 553	13 586
Административни разходи	5,6,28	(14 941)	(12 830)
Аквизиционни разходи	27	(40 735)	(40 138)
Други разходи	29	(3 135)	(1 291)
Други приходи	30	2 405	830
Финансови разходи	31	(2 625)	(1 618)
Финансови приходи	31	4 682	16 573
Печалба преди данъци		6 176	6 174
Разходи за данъци върху дохода	32	(713)	(743)
Печалба за годината		5 463	5 431
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата			
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	17.2	(1)	(48)
Данък върху дохода, отнасящ се до преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	8	-	5
Друг всеобхватен доход /(загуба) за периода, нетно от данъци		(1)	(43)
Общо всеобхватен доход за годината		5 462	5 388

Дата на съставяне: 16 юни 2020г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 22 юни 2020г

Изпълнителен директор:
 /Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:
 /Крум Крумов/

Съставител:
 /Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори:
 Димитриос Папазис
 Управител

Георги Тренчев
 Управител
 Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Стоян Стоянов
 Регистриран одитор, отговорен за ангажмента
 Ейч Ел Би България ООД
 Одиторско дружество

Ековис Одит България ООД
 Одиторско дружество

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

**ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА ГОДИНАТА,
 ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ**

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо на 1 януари 2019 г.	32 580	9 322	8 110	50 012
Печалба за периода	-	-	5 463	5 463
Актуерски печалби/(загуби), нетно от данъци	-	(1)	-	(1)
Общо всеобхватен доход	-	(1)	5 463	5 462
Салдо на 31 декември 2019 г.	32 580	9 321	13 573	55 474

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо на 1 януари 2018 г.	32 580	9 365	2 679	44 624
Печалба за периода	-	-	5 431	5 431
Актуерски печалби/(загуби), нетно от данъци	-	(43)	-	(43)
Общо всеобхватен доход	-	(43)	5 431	5 388
Салдо на 31 декември 2018 г.	32 580	9 322	8 110	50 012

Дата на съставяне: 16 юни 2020г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 23 юни 2020г

Изпълнителен директор:
 /Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:
 /Крум Крумов/

Съставител:
 /Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори:

Димитриос Папазид
 Управител

Георги Тренчев
 Управител
 Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов
 Регистриран одитор, отговорен за ангажимента
 Ейч Ел Би България ООД
 Одиторско дружество

Ековис Одит България ООД
 Одиторско дружество

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

**ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

Пояснение	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Оперативна дейност		
Получени премии	153 636	141 434
Платени презастрахователни премии	(5 689)	(6 402)
Платени обезщетения и суми	(90 817)	(84 770)
Възстановени суми от презастрахователи	727	3 303
Плащания на доставчици и служители	(29 700)	(26 197)
Платени аквизиционни разходи	(10 445)	(10 080)
Платени такси и вноски	(9 948)	(12 963)
Платени данъци върху премиите и приходите	(3 308)	(2 681)
Други парични потоци от оперативна дейност	1 647	1 797
Нетен паричен поток от оперативна дейност	6 103	3 441
Инвестиционна дейност		
Постъпления от продажба на финансови активи	15 000	14 845
Плащания за покупка на финансови активи	(15 000)	(18 067)
Плащания за банкови депозити	-	(510)
Постъпления от банкови депозити	1 590	-
Плащания за покупка на инвестиционни имоти	-	(1 054)
Други парични потоци от инвестиционна дейност	624	91
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	2 214	(4 695)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	8 317	(1 254)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	12 495	13 749
Пари и парични еквиваленти в края на годината	20 812	12 495

Дата на съставяне: 16 юни 2020г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 22 юни 2020г

Изпълнителен директор:

/Стоян Пролянов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори:

Димитриос Папазиос

Управител

Георги Тренчев

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Ейч Ел Би България ООД Рег. № 017

Одиторско дружество

Ековис Одит България ООД

Одиторско дружество

Поясненията към финансовия отчет от стр. 6 до стр. 57 представляват неразделна част от него.

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Застрахователно дружество БУЛ ИНС АД (Дружеството) е учредено през 1995г. в Република България с решение на Софийски градски съд по фирмено дело 14239/1995г. Седалището и адресът на управление на Дружеството са в гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството има регистрирани 32 клона в страната в следните градове: Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Дупница, Кърджали, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол, Сандански, София (Красно село, Лозенец, Оборище, Средец и Триадица).

Дружеството има едностепенна система на управление – Съвет на директорите в състав към 31 декември 2019 г.:

- Петрозар Петков
- Стоян Проданов
- Крум Крумов.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството се представява заедно от Изпълнителните директори Стоян Проданов и Крум Крумов. Няма промяна в представляващите спрямо предходната 2018 г.

Средно-списъчният брой на персонала към 31 декември 2019 г. е 236 служители (31 декември 2018 г.: 232).

Дружеството притежава следните лицензи за извършване на своята дейност:

Дата	Протокол / решение	Вид застраховка
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Злополука
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Товари по време на превоз
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Други щети на имущество
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Обща гражданска отговорност
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Гражданска отговорност за МПС
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Помощ при пътуване
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Разни финансови загуби
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Пожар и природни бедствия
24.04.2000 г.	Решение № В-12 на ДЗН	Заболяване
26.05.2001 г.	Решение № В-28 на АНЗХ	Кредити
15.11.2006 г.	Решение № 1109-ОЗ допълнителен лиценз за застраховка по раздел II, буква „А“ т. 10.1 от Приложение № 1 към КЗ – „Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства“	Гражданска отговорност за МПС
03.11.2009 г.	Решение № 903-ОЗ	Плавателни съдове
03.11.2009 г.	Решение № 903-ОЗ	Гражданска отговорност за плавателни съдове
24.02.2011 г.	Решение № 147-ОЗ	Летателни апарати
24.02.2011 г.	Решение № 147-ОЗ	Гражданска отговорност за летателни апарати
08.02.2018 г.	Решение № 149-ОЗ	Релсови превозни средства
08.02.2018 г.	Решение № 149-ОЗ	Гаранции

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

В съответствие с параграф 13 от Международния Стандарт за Финансово отчитане 4 Застрахователни договори (МСФО 4), Дружеството следва да прилага нормативните изисквания, съдържащи се в българския Кодекс за застраховане и Наредби на Комисията за финансов надзор, които са описани в счетоводните политики за свързаните със застрахователна дейност позиции по-долу.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2018 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството на дружеството носи отговорността за съставянето и достоверното представяне на цялата информация в настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа за действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството счита, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

Прилагането на МСФО изисква от ръководството на дружеството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне стойността на някои от активите, пасивите, приходите, разходите и условните активи и пасиви. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

Счетоводните предположения и приблизителни счетоводни оценки, които са критични за Дружеството са свързани предимно с техническите резерви, обезценката на вземания по несъбрани премии, както и на вземанията по застрахователни договори и оценката по справедлива стойност на финансовите активи, държани за търгуване и на разположение за продажба. Също така приблизителните оценки, свързани с определяне на полезния живот на нетекущите материални и нематериални активи на дружеството, а така също и определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти. Във връзка с прилагането на МСФО 16 от началото на 2019 г. съществена приблизителна оценка е и определянето на срока на лизинговите договори, както и на дисконтовия процент при определени условия.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: Стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Европейския съюз (ЕС).

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети ЕС, които имат ефект върху неговия финансов отчет и са задължителни за прилагане за годишния период, започващ на 1 януари 2019 г., както следва:

МСФО 16 Лизинг изисква лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителни данни.

МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и 'право за ползване на актив' за почти всички лизингови договори. МСС 8 е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност, но това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Дружеството е приложило МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., като не е преизчислявало сравнителни данни за отчетния период 2018 г., както е разрешено от специфичните преходни разпоредби в стандарта. Използвания опростен подход позволява прилагането на практически целесъобразни мерки, както и признаването на кумулативният ефект от прилагане на МСФО 16 на датата на първоначалното му прилагане в началното салдо на капитала. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от новите правила за лизинг, следователно се признават в началния баланс на 1 януари 2019 г.

След приемането на МСФО 16, дружеството признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които по-рано бяха класифицирани като „оперативен лизинг“ съгласно принципите на МСС 17 Лизинг. Тези задължения се оценяват по настоящата стойност на останалите лизингови плащания, дисконтирани с помощта на диференциалния лихвен процент от 1 януари 2019 г.

За лизингови договори, класифицирани по-рано като финансов лизинг, дружеството признава балансовата стойност на лизинговия актив и задължението за лизинг непосредствено преди прехода като балансова стойност на актива с право на ползване и задължението за лизинг към датата на първоначалното им прилагане. Принципите на измерване на МСФО 16 се прилагат едва след 01.01.2019 г.

Изменения на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение. Съгласно тези изменения негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора.

Изменения в МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане. Тези изменения уточняват, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след промяната в плана, дружеството е длъжно да използва актуализирани актюерски предположения.

Изменения в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия. Съгласно тези изменения дружеството следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно дългосрочно участие в асоциирано или съвместно контролирано предприятие, което е част от нетната инвестиция в тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015 г. - 2017 г. основните изменения са с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки във следните стандарти:

- *МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения* – разяснения относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- *МСС 12 Данъци върху дохода* – разяснения относно последиците от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- *МСС 23 Разходи по заеми* – разяснения относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“. Разяснението дава насоки за счетоводното признаване и оценяване само на данъците върху дохода по МСС 12, когато съществуват несигурности, свързани с данъчното им третиране. Когато съществува несигурност, дружеството следва да признае и оцени текущи или отсрочени данъчни пасиви или активи съгласно МСС 12, като за целта определи облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и данъчни ставки.

3.2. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на настоящия финансов отчет няма нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

3.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Ръководството на дружеството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този индивидуален финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. В обхвата на стандарта попадат всички застрахователни договори, които застрахователното дружество сключва, включително договорите за активно и пасивно презастраховане, както и инвестиционни договори с допълнителен негарантиран доход (DPF), при условие че дружеството издава застрахователни договори.

Въпреки че не е завършило първоначалната оценка на възможния ефект от МСФО 17, Дружеството очаква, че тези промени, когато бъдат приложени за първи път, биха имали съществен ефект върху представянето в неговия индивидуален финансов отчет, тъй като Дружеството издава застрахователни договори.

От началото на 2018 г. Дружеството прилага временното освобождаване от МСФО 9 тъй като отговаря на заложените критерии за това в МСФО 4, а именно: не е прилагало преди 1 януари 2018 г. никоя версия на МСФО 9 и дейността му е свързана предимно със застраховане, както е описано в параграф 20Г, към датата на годишното му отчитане, която непосредствено предшества 1 април 2016 г., или към датата на следващото годишно отчитане, както е посочено в параграф 20Ж. Съответно във връзка с горното, дружеството прилага т.нар. „метод на отлагане“ за прилагане

на МСФО 9 Финансови инструменти до 2021 г. до влизането в сила на МСФО 17 Застрахователни договори в качеството си на дружество, предлагащо предимно застрахователни договори.

МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия. Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие
Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал.

Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: „Признаване и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване” в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации - Дефиниция за бизнес. Измененията са в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период. Те все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки - Дефиниция за същественост
Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

Изменения в Концептуална рамка за финансово отчитане
БМСС публикува изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС.
Новите момента в нея са концепцията за оценка, за представяне и оповестяване, както и за отписване на активи и пасиви от финансовите отчети. Актуализирани са определенията за актив и пасив, както и критериите за тяхното признаване във финансовите отчети. Включени са разяснения относно основни понятия – предпазливост, оценка на несигурността, предимство на съдържанието пред формата и „с грижата на добрия търговец“.

Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху неговия финансов отчет в периода на първоначалното им прилагане.

Ефекти от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг

През текущата година дружеството приложи МСФО 16, който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019 г. като се възползва от практически целесъобразната мярка за краткосрочни договори за оперативен лизинг, които през отчетния период са на обща стойност от 656 хил. лева. Дружеството няма договори за наем със срок над 1 година и съответно не признава активи с право на ползване и задължения по лизинг, с изключение на действащите към 1 януари 2019 г. договори за финансов лизинг, които са в размер на 77 хил. лева.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки, че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи

Приходите включват предимно приходи от предоставяне на застрахователни услуги.

Признаването като приход на премиите по общо застраховане е на база сумата, дължима от застрахованото (застраховащото) лице за целия период на покритие, която застрахователят има право да получи по силата на сключени през отчетния период застрахователни договори, и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период. Прихода се признава на база на принципа на начисляването в периода на издаване на полицата когато цялата застрахователна премия или първата вноска е платена, освен ако не е договорено друго.

В случаите на съзастраховане само частта на застрахователя от общата сума на премиите се признава като приход.

Презастрахователните премии от активно презастраховане се признават като приход на база дължимите през отчетния период премии от цеденти по силата на презастрахователни договори. В отстъпените премии на презастрахователи по общо застраховане се включват дължимите премии на презастрахователи по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори по пряко застраховане и активно презастраховане. Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на съставяне на отчета се представят като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като намаление на застрахователните суми и обезщетения и се представят като „Приходи от получени суми и обезщетения от

презастрахователи“ и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

Приходите от упражняване на регресни права се признават в момента на тяхното завеждане.

4.4.1. Продажба на стоки

При продажба на стоки приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.4.2. Предоставяне на услуги

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга, съгласно изискванията и на новия МСФО 16 в сила от 1 януари 2019 г.

4.4.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.5. Разходи

Разходите на дружеството се признават текущо в момента на тяхното възникване на база на принципа на начисляването.

Аквизиционните разходи (разходите за комисиони на застрахователните посредници и разходите за реклама) се признават като разходи на застрахователя за срока на съответните застрахователни договори в пълен размер като разход през отчетния период, в който са извършени.

Разходите за изплатени обезщетения се признават през периода, в който възникват. Те включват разходите за изплатени обезщетения и разходите за уреждане на застрахователни претенции (ликвидационни разходи), намалени с приходите от упражняване на регресни права и възстановимите обезщетения от презастрахователи, коригирани с изменението на резерва за предстоящи плащания, нетно от презастраховане за финансовата година.

Административните разходи (разходи за възнаграждения на персонала, разходи по инкасиране на премиите и управление на застрахователния портфейл, разходите за реклама и амортизационните разходи за ползваните активи в изброените дейности) се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Предплатените разходи се признават като текущи през периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

4.6. Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Те се представят отделно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, заедно с останалите финансови разходи на дружеството, включващи обичайно разходи от операции с финансови активи, отрицателни курсови разлики, банкови такси и други финансови разходи.

4.7. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, права върху интелектуална собственост и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Програмни продукти 2 години
- Други 6.67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Транспортни средства 4 години
- Офис обзавеждане 6.67 години
- Компютърна техника 2 години
- Други 6.67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.9. Лизинг

Счетоводна политика, прилагана до 31 декември 2018 г.

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг“ правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху настия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на настия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Счетоводна политика, прилагана от 01.01.2019 г.

Дружеството като лизингополучател

От 1 януари 2019 г. Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. Ако се установи, че договорът съдържа лизинг Дружеството признава като актив с право на ползване и съответно задължение към датата, на която лизинговият актив е достъпен за използване от Дружеството за дългосрочните си лизингови договори.

Дружеството е избрало да не прилага изискванията в параграфи 22—49 от МСФО 16 по отношение на:

- а) краткосрочни лизингови договори; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (както е описано в параграфи Б3—Б8 от счетоводни стандарт).

За тези лизингови договори Дружеството признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор. Повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг се прави единствено при промяна в реда и условията на договора.

Активите и пасивите, произтичащи от лизинг, първоначално се оценяват на база настояща стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания (включително по същество фиксирани плащания), намалена с всички вземания за стимули за лизинг;
- променлива лизингова вноска, която се основава на индекс или лихва, първоначално измерена с помощта на индекса или курс към датата на започване;
- суми, които се очаква да бъдат изплатени от Дружеството при гаранции за остатъчна стойност;
- цена на упражняване на опция за покупка, ако Дружеството има основание да използва тази опция, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява факта, че Дружеството упражнява тази опция.

Лизинговите плащания се дисконтират, като се използва лихвеният процент, включен в лизинговия договор. Ако този лихвен процент не може да бъде непосредствено определен се използва диференциален лихвен процент на лизингополучателя, който е процентът, който отделният лизингополучател би трябвало да плати, за да получи средства, необходими за получаване на актив с подобна стойност към актива с право на ползване в подобна икономическа среда със сходни условия, сигурност и условия.

Дружеството може да бъде изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Корекция на лизинговото задължение се извършва когато:

- Срокът на лизинга се е променил. Промяната се оценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент. Промяната се оценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменен дисконтов процент.
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг. В този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва дисконтов процент към действителната дата на изменението.

Лизинговите плащания се разпределят между главни и финансови разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през лизинговия период, така че да се получи постоянен периодичен процент на лихва върху остатъка от пасива за всеки период.

Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, включваща следното:

- сумата на първоначалното оценяване на лизинговото задължение;
- всякакви лизингови плащания, направени към или преди датата на започване, намалени с получените стимули за лизинг;
- всички първоначални директни разходи и
- разходи за възстановяване.

Активите с право на ползване обикновено се амортизират през по-краткия срок на годност на актива и срока на лизинга на линейна база. Ако Дружеството има основание да използва опция за покупка, активът с право на ползване се амортизира през полезния живот на основния актив. Активите с право на ползване се тестват за обезценка по реда на МСС 36.

Дружеството приема праг за признаване на активи с право на ползване от 10,000 лева като се взема предвид цената на актива като нов.

Дружеството е приело политика да представя в отчета за финансовото състояние активите с право на ползване в същата позиция, в която съответните основни активи щяха да бъдат представени, ако бяха собствени, а за пасивите по лизинга, оповестява в кои позиции в отчета за финансовото състояние включват тези пасиви.

В отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход Дружеството представя лихвените разходи за пасиви по лизинга отделно от амортизационните отчисления за активите с право на ползване.

В отчета за паричните потоци лизингополучателят класифицира дългосрочните лизингови плащания по частта от главницата на пасива по лизинга в рамките на дейностите по финансиране; по частта от лихвата на пасива по лизинга, като за изплатените лихви се прилагат изискванията в МСС 7 Отчети за паричните потоци; и краткосрочните лизингови плащания, плащанията за лизинг на активи с ниска стойност и променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга в рамките на оперативните дейности.

Дружеството като лизингодател

Дружеството продължава да класифицира всички лизингови договори като прилага същият класификационен принцип като този в МСС 17 и да разграничава два вида лизинг: оперативен и финансов.

Приходите от оперативен лизинг, когато Дружеството е лизингодател, се признават като доходи на линейна база през срока на лизинговия договор. Групата не се нуждае от корекции в отчитането на активи, държани като лизингодател в резултат от приемането на новия лизингов стандарт.

Дружеството сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

4.10. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индигират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен

период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земя и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по справедливите им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата, съответно във финансови приходи или разходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Други приходи“ и ред „Административни разходи“, и се признават за периода, за който се отнасят.

4.12. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.12.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания,
- финансови активи, държани до падеж,
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансови приходи и разходи.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка поотделно, а всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива.

Загубата от обезценка на търговските и други вземания на дружеството се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи“.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Към тях се отнасят придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценна книжа, както и инвестиции в капиталови инструменти на предприятия, в които Дружеството няма контролно или значително участие. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи, държани до падеж

Финансови активи, държани до падеж са активи с фиксирана или установима доходност и фиксиран падеж, които Дружеството има намерението и възможността да държи до падеж.

Първоначално тези инструменти се оценяват по справедлива стойност, плюс всички разходи, директно свързани със сделката по придобиване на актива.

Последващото им отчитане е по амортизирана стойност. Печалбите и загубите, възникнали при отписване, обезценка и в процеса на амортизиране на тези активи се признават в отчета за печалбата или загубата в периода на възникването им.

Към всяка отчетна дата Дружеството извършва преглед за наличие на обективни доказателства за обезценка на финансови активи, държани до падеж. Ако такива доказателства са налични, обезценката се признава в отчета за печалбата или загубата. Сумата на обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на финансовите активи, държани до падеж и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив.

Ако в следващ период сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват. Всяко възстановяване на обезценка се признава в отчета за печалбата или загубата до размер, в който отчетната стойност на актива не надвишава неговата амортизирана стойност, която би имал на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Последващото оценяване на финансовите инструменти се извършва съгласно Наредба № 53 на КФН за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд.

4.12.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, несвързани със застрахователната дейност.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.13. Материални запаси

Материалните запаси включват бланки под строга отчетност, дребен стопански инвентар, рекламни материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването им и други преки разходи, свързани с доставката им. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.15. Банкови депозити

Банкови депозити са парични средства, предоставени на банки с остатъчен матуритет повече от 90 дни. Банковите депозити се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, включително начислената лихва.

4.16. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити с падеж до 3 месеца.

4.17. Застрахователни операции

Съобразно предмета на дейност ЗД Бул Инс АД прилага МСФО 4 и класифицира сключените със своите клиенти договори като застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите, свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Дружеството е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.18. Застрахователни договори. Вземания по застрахователни договори

Застрахователният договор е договор, с който застрахователят се задължава срещу заплатена от застрахователя цена (застрахователна премия) да поеме определен риск и при настъпване на застрахователно събитие да заплати на застрахования или на друго ползващо лице застрахователно обезщетение. По отношение настъпването на риска съществува несигурност и това определя алеаторния характер на застрахователния договор, тъй като обемът на престацията на застрахователя не е известен в момента на сключване на договора. Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Дружеството. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Дружеството да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ премията, заплатена от застраховащото лице.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива през целия период на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск с времето.

ЗД Бул Инс АД остава ориентирано в дейността си изключително към автомобилното застраховане, като основният компонент на застрахователния портфейл е задължителната застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите", следвана от застраховка на сухопътни (без релсови) превозни средства - "Автокаско". Като общозастрахователна компания, специализирана в автомобилното застраховане, ЗД Бул Инс АД сключва предимно едногодишни полици. По основните видове застраховки, предлагани от дружеството ("Автокаско", "Гражданска отговорност на автомобилистите", "Щети на имущество", "Пожар и природни бедствия", "Злополука") договорите са със срок една година. Краткосрочни полици се сключват по застраховки на товари по време на превоз (с продължителност до три месеца) и "Помощ при пътуване" (среден срок на валидност от 77 дни). По застраховка финансови загуби при лизинг на имущество, полиците са със срок на валидност от 15 дни до една година. Дружеството предлага договори със срок над една година по застраховка на финансови загуби при лизинг на МПС и по застраховка на кредити) и "Обща гражданска отговорност".

ЗД Бул Инс АД има сключени групови застрахователни договори само по застраховки "Злополука" и "Помощ при пътуване". Делът на груповите договори в премийния приход на Дружеството е незначителен.

Използваната информация за изследване на характеристиките на застрахователния портфейл и финансовото състояние на Дружеството е извлечена от счетоводната система и базите от данни, в които се въвеждат в аналитичен вид данните за извършваната дейност. Счетоводната информация се въвежда и обработва посредством лицензирания програмен продукт Бизнес Навигатор. Базите

от данни се поддържат чрез IMS – уеб базирана система за управление на застрахователните полици, и New Claims – система за управление и обработка на претенциите за застрахователни обезщетения.

Вземанията по застрахователни операции се признават когато възникне вземането за премии по застрахователни договори. При първоначално им възникване те се оценяват по сумата на всички дължими и получени премии през отчетния период по застрахователни договори. Отчетната стойност на вземанията по застрахователни операции се преглежда за обезценка при възникване на събития или обстоятелства, които сочат, че има възможност вземането да не е събираемо или трудносъбираемо. Загубите от обезценка се признават в отчета за всеобхватния доход.

Вземанията по застрахователни операции се отписват, когато са налице критериите за отписване на финансови активи. Вземанията по застрахователни операции, по които са натрупани просрочени плащания се обезценяват по следния начин: от 90 до 180 дни – 25%, от 181 до 365 дни – 75%, над 365 дни и след изтичане срока или след предсрочно прекратяване на застрахователния договор - 100%.

Вземанията по застрахователни операции от посредници, по които са натрупани просрочени плащания се обезценяват по следния начин: от 30 до 60 дни – 10%, от 61 до 90 дни – 50%, над 91 дни и след изтичане срока или след предсрочно прекратяване на застрахователния договор - 100%.

4.19. Презастрахователни договори

С цел управление на застрахователните рискове в рамките на рисковия апетит на компанията, Дружеството прехвърля част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори на презастрахователи срещу договорена презастрахователна премия. Очакваните ползи на Дружеството от презастрахователните договори по отношение на поетите задължения и предстоящи плащания се признават като активи в баланса в момента на тяхното възникване. Тези активи включват краткосрочни задължения на презастрахователите към дружеството, както и вземания, които зависят от очакваните обезщетения и ползи, произтичащи от съответните презастрахователни договори.

Дружеството представя пред Комисията за финансов надзор (КФН) всяка година действащата Презастрахователна програма, съдържаща информация за презастрахователните договори, които са в сила.

ЗД Бул Инс АД има сключен презастрахователен договор по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилите, който отговаря на изискванията на Комисията за финансов надзор. Презастрахователният договор е тип "превишаване на загубата" (excess of loss) и условията по него са посочени в презастрахователната програма на Дружеството по застраховка "Гражданска отговорност на автомобилите". В допълнение Дружеството е страна по квотен презастрахователен договор от типа „clean-cut“, действащ след като се приложат условията на предхождащите го презастрахователни договори по линии бизнес „Гражданска отговорност на автомобилите“ и „Каско“. Квотният коефициент и по двете линии бизнес е 70%.

Дружеството изготвя на тримесечие преглед на задълженията към и вземанията от презастрахователи. Ако са налице обстоятелства за извършване на обезценки, презастрахователните вземания се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде възстановена. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания в техническия отчет за застрахователната дейност.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи задължения за плащане по презастрахователни договори, които са признати като разход на база на дължимите през отчетния период премии, обезщетения и комисиони.

Уреждането на вземанията и задълженията по презастрахователни договори се извършва на нетна база.

Следните формули са използвани в изчисленията, представени от Дружеството:

Дружеството прилага следния подход в изчисленията на предстоящите презастрахователни възстановявания/плащания по QS договор = дял на QS презастраховател в предявените, но неуредени претенции + Min (0.7*Брутни възникнали, но непредадени претенции; лимит на QS договор – общ дял на QS презастраховател в предявените, но неуредени претенции за Каско и Гражданска отговорност – общ дял на QS презастраховане в пренос-премийния резерв за Каско и Гражданска отговорност). Презастрахователни възстановявания за премийни резерви от QS договор = 0.7*Брутен пренос-премийен резерв.

Към 31 декември 2019 г., както и към края на предходната финансова година, Дружеството не извършва дейност, свързана с активно презастраховане.

4.20. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Дружеството чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в отчета за финансовото състояние на Дружеството в брутен размер, както и частта на презастрахователя. Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като разход за заделени резерви в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Застрахователните резерви, отнасящи се за частта на презастрахователя, заделени през предходния отчетен период, се посочват като разход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като приход от заделени резерви в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Изменението на дела на презастрахователите в застрахователните резерви се посочва също в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

Пренос-премийен резерв (ППР)

Дружеството формира пренос-премийния си резерв на база начислени застрахователни премии, от които са приспаднати върнатите премии и отписаните вземания по предсрочно прекратени застрахователни договори, както и премиите по договори със срок, който е изтекъл към отчетната дата. Базата за образуване на резерва съответства на признатия премиен приход. В начисления премиен приход се включват всички дължими вноски за целия срок на действие на застрахователната полица. При полици над 1 година с разсрочено плащане на застрахователната премия, поредната погасителна вноска се начислява към датата на нейния падеж.

Пренос-премийният резерв се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен договор след края на отчетната година. Размерът на пренос-премийния резерв е изчислен по метода на точната дата. Премията, намалена с фактическите аквизиционни разходи, се умножава с коефициент на разсрочване, получен като съотношение между броя на дните, през които договорът ще бъде в сила през следващия отчетен период, разделен на срока на договора, изразен в брой дни. За пресмятането на резерва по всички видове застраховки, по които Дружеството извършва дейност, е използван методът на точната дата.

Резерв за предстоящи плащания (РПП)

Резервът за предстоящи плащания се образува за покриване на обезщетения, суми и други плащания по силата на застрахователни договори, както и свързаните с тях разходи, по претенции, възникнали преди края на отчетния период, независимо дали са предявени или не, и които не са платени към същата дата. Резервът за предстоящи плащания включва резерв за предявени, но неизплатени претенции, резерв за възникнали, но непредявени претенции и резерв за разходите за уреждане на претенции.

Резерв за възникнали и предявени претенции

Резервът за предявени, но неизплатени претенции е изчислен по метода “претенция по претенция”, съгласно който в него се включва очакваният размер на плащанията за всяка предявена, но неплатена претенция. Предвидените разходи за уреждане на обезщетенията са включени в резерва за предявени, но неизплатени искове в размер на 2% от този резерв. Всички претенции по застрахователни договори, предявени по съдебен ред, за които Дружеството е уведомено и по които няма влезли в сила съдебни решения, се включват в резерва по цената на иска заедно с дължимите лихви и известните разноси по делата.

Резерв за възникнали, но непредявени претенции

Резервът за възникнали, но непредявени претенции (IBNR) включва размера на непредявените претенции по събития, възникнали преди края на отчетния период, както и размера на претенциите, които могат да бъдат възобновени. Резервът трябва да отчита всички известни фактори и обстоятелства, които влияят на очакваната стойност на разходите по уреждане на плащанията по претенции за събития, настъпили до края на отчетния период, както и прогнозния размер на непредявените претенции. Резерва се изчислява поотделно за имуществени и неимуществени претенции, като са използвани коефициенти на развитие, отразяващи средна претеглена величина, на база съответната година на развитие. Изчисленията са извършени поотделно за изплатените претенции и за предявените претенции. Размерът на разходите за уреждане на претенции е в процент от brutния размер на резерва за предявени, но неизплатени претенции по съответния вид застраховка.

Съгласно чл.91, ал.3 от Наредба № 53 на КФН, този резерв се изчислява: 1. чрез прилагане на статистически методи; 2. в процент от предявените претенции от спечелените премии или от премийния приход.

За определяне на резерва по застраховките, различни от ГО на автомобилистите, Дружеството за 2019 г. прилага минималните проценти, определени с Решение № 49 на КФН от 20.01.2020 г. спрямо начислените премии.

В рамките на 2019 г. ЗД Бул Инс АД извършва дейност по застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите” и гранична застраховка “Гражданска отговорност”. За определяне на резерва Дружеството прилага верижно-стъббов метод на база акумулирания брой и средната стойност на изплатените от Дружеството претенции по имуществени вреди и по неимуществени вреди, при използване на коефициенти за развитие, определени по данни на Дружеството. Сумата на заделения към 31.12.2019 г. IBNR по застраховка ГО на автомобилистите и „Гранична застраховка” е изчислена по статистически метод, одобрен от КФН с Решение № 313-ОЗ от 08.05.2020 г.

Резерв за разходите за уреждане на претенциите

Стойността на резерва за разходите за ликвидация е изчислен в размер на 2% от резерва за предявени неизплатени претенции.

Резерв за бонуси и отстъпки

Този резерв се формира за всички договори, при които е предвидено връщане на премия при реализиран положителен резултат след изтичането им или е договорено финално уравниване на премията на базата на реализираните рискове през срока на застраховката.

Запасен фонд

Запасният фонд се образува за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията на дружеството по предлаганите от него застрахователни продукти. Съгласно чл.61, ал.2 от Наредба № 53 на КФН, заделянето на запасен фонд не е задължително. Дружеството не заделя запасен фонд тъй като неговото ръководство счита, че колебанията в проявлението на застрахователните рискове се изглаждат от сключените презастрахователни договори и от размера на заделените резерви.

Резерв за неизтекли рискове

Резервът за неизтекли рискове се изчислява на основата на очакваните разходи за претенции и оперативните разходи, които се очаква да възникнат след края на отчетния финансов период по договори, сключени преди тази дата през последните дванадесет месеца (подписваческа година), доколкото тяхната прогнозна стойност превишава пренос-премийния резерв и изискуемите премии по тези договори. Необходимостта от заделяне на Резерв за неизтекли рискове се определя съгласно чл.85 от Наредба № 53. Този резерв е в размер, равен на разликата между очакваната крайна загуба и оперативните разходи от една страна и заделения пренос-премиен резерв от друга страна.

Застрахователите образуват резерв за неизтекли рискове по застраховка по раздел II, буква „А“, т. 10.1 от Приложение №1 към Кодекса за застраховането, когато сумата от очакваната крайна загуба и оперативните разходи по класа застраховка за съответната подписваческа година надвишават спечелената премия, съгласно чл.85, ал.2 от Наредба №53. Сборът от коефициентите на щетимост и на коефициента за оперативни разходи по застраховката е 54.51%, което значи, че сборът от очакваната загуба и оперативни разходи няма да надвишат спечелената премия. Дружеството не заделя резерв за неизтекли рискове по застраховките по раздел II, буква „А“, т. 10.1 от Приложение №1 към Кодекса за застраховането доколкото изискванията на чл.85, ал.2 не са изпълнени.

Дружеството не образува резерв за неизтекли рискове и по останалите видове застраховки. Калкулацията за последните 3 години по Приложение №6 към Наредба №53 съгласно чл.85, ал.3 не показва нито един вид застраховка, който да има отрицателен резултат по разчета и за трите години.

4.21. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на Кодекса за застраховане и местните регулации сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание прогнозните парични потоци, насочени за плащане на щети по бъдещи претенции и разходите по тяхното уреждане (ликвидационни, аквизиционни и административни разходи) и прогнозните парични потоци, генерирани от очакваните застрахователни премии.

4.22. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват общи резерви и допълнителни резерви.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрита загуба от минали години.

Всички транзакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.23. Пенсионни и други задължения към персонала

Трудовите и осигурителни отношения със служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала по компенсируеми отпуски включват заплати и осигуровки.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд Пенсии, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд Общо заболяване и майчинство (ОЗМ), фонд Безработица, фонд Трудова злополука и професионална болест (ТЗПБ), фонд Гарантиране вземания на работниците и служителите (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд Пенсии, фонд ОЗМ, фонд Безработица, фонд ТЗПБ, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата за годината, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход като: а) разходите за текущ

и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по ред „Разходи за персонал, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет сертифициран актюер на Дружеството, издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираны плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала“.

4.24. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

Дружеството е страна по предявени, но неизплатени регресни иски, възникнали в резултат на нормалния ход на застрахователната дейност, както и ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Дружеството заделя резерв за възникнали и предявени претенции, съгласно изискванията на Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд, накратко Наредба №53.

4.25. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу.

Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.26.

4.25.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждана прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.26. Несигурност на счетоводните приблизителни преценки и предположения

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, преценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, преценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.26.1. Адекватност и оценка на техническите резерви

Най-важните преценки във финансовия отчет на Дружеството се отнасят до техническите резерви. Дружеството има разумно предпазлив подход към провизирането им и спазва законовите изисквания в тази връзка.

Периодично актюерът на Дружеството, лицензиран от Комисията по финансов надзор, прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви следва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

Ръководството счита, че текущото ниво на техническите резерви към края на отчетния период е достатъчно.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните резерви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството, тъй като тези предположения и допускания са свързани с бъдещето поради естеството на застрахователния бизнес, който изисква в по-голямата си степен определянето на вероятните бъдещи претенции и свързаните с тяхното уреждане разходи на дружеството. Тази несигурност е валидна най-вече при определяне размера на резервите за настъпили, но непредявени претенции и по отношение на застраховки, при които има по-дълъг процес на уреждане на претенциите, особено по отношение на неимушествените такива.

Управлението на застрахователния риск е описано в пояснение 36, а информация за резервите е представена в пояснение 16.

4.26.2. Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на базата на пазарни доказателства чрез оценка, която се извършва от квалифицирани оценители. Допълнителна информация е представена в счетоводните политики на Дружеството, пояснение 4.11.

4.26.3. Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност се базира на предположението, че продажбата на даден актив или прехвърлянето на даден пасив ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или на най-изгодния пазар за актива или пасива при липса на основен пазар за тях. Дружеството задължително следва да има достъп до така определените основен или най-изгоден пазар за актива или пасива.

Дружеството определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия в съответствие с МСФО 13, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви;
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени включени в Ниво 1, които могат да се намерят за актива или пасива, или директно (т.е., като цени) или индиректно (т.е., получени от цени);
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на налична пазарна информация (неналични входящи данни).

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Ръководството на дружеството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансовите инструменти в съответствие с Наредба № 53 на КФН.

4.26.4. Обезценка на вземания по регреси, застрахователни и презастрахователни договори. Очаквани кредитни загуби за търговски и други вземания, различни от тези за застрахователна дейност

Дружеството извършва редовно преглед за наличие на обективни доказателства за обезценка на вземанията по регреси, застрахователни и презастрахователни договори. Анализира ежегодно размера им на база на историческа информация и процент на събираемост.

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството. Очакваните кредитни загуби използвани при опростения подход за обезценка на търговските и други вземания на дружеството се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент.

4.26.5. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.26.6. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.26.7. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

При счетоводното отчитане на плановете с дефинирани доходи са необходими актюерски предположения за оценяването на задължението и разхода, и съществува възможност за възникване на актюерски печалби и загуби. Лицензиран актюер извършва оценка на задълженията на Дружеството всяка година. Те се оценяват на дисконтирана база, понеже е възможно да бъдат уредени много години след положението за тях труд от страна на наетите лица, изиска се и преценка за бъдещо нарастване на заплатите, текучество на персонала, нивата на смъртност и инфлацията.

5. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват права върху интелектуална собственост и програмни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Права върху интелектуална собственост '000 лв.	Програмни продукти '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2019 г.	1	2 179	2 180
Новопридобити активи	-	16	16
Отписани активи	-	(9)	(9)
Салдо към 31 декември 2019 г.	1	2 186	2 187
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2019 г.	(1)	(1 751)	(1 752)
Начислена	-	(221)	(221)
Отписана	-	9	9
Салдо към 31 декември 2019 г.	(1)	(1 963)	(1 964)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	-	223	223

	Права върху интелектуална собственост '000 лв.	Програмни продукти '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2018 г.	1	1 732	1 733
Новопридобити активи	-	447	447
Салдо към 31 декември 2018 г.	1	2 179	2 180
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2018 г.	(1)	(1 710)	(1 711)
Начислена	-	(41)	(41)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(1)	(1 751)	(1 752)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	-	428	428

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват сгради, компютри, транспортни средства и офис оборудване. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Сгради и конструкции '000 лв.	Транспортни средства '000 лв.	Съоръжения и други '000 лв.	Разходи за придобиване '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност:					
Салдо към 1 януари 2019 г.	6	1 122	1 962	-	3 090
Новопридобити активи	-	-	68	-	68
Отписани активи	-	-	(17)	-	(17)
Салдо към 31 декември 2019 г.	6	1 122	2 013	-	3 141
Амортизация:					
Салдо към 1 януари 2019 г.	(1)	(989)	(1 772)	-	(2 762)
Начислена	-	(32)	(51)	-	(83)
Отписана	-	-	17	-	17
Салдо към 31 декември 2019 г.	(1)	(1 021)	(1 806)	-	(2 828)
Балансова стойност на 31 декември 2019 г.	5	101	207	-	313

	Сгради и конструкции	Транспортни средства	Съоръжения и други	Разходи за придобиване	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност:					
Салдо към 1 януари 2018 г.	6	1 071	1 776	531	3 384
Новопридобити активи	-	106	186	103	395
Отписани активи	-	(55)		(634)	(689)
Салдо към 31 декември 2018 г.	6	1 122	1 962	-	3 090
Амортизация:					
Салдо към 1 януари 2018 г.	-	(993)	(1 691)	-	(2 684)
Начислена	(1)	(51)	(81)		(133)
Отписана	-	55			55
Салдо към 31 декември 2018 г.	(1)	(989)	(1 772)	-	(2 762)
Балансова стойност на 31 декември 2018 г.	5	133	190	-	328

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Активи от имоти, машини и съоръжения не са залагани за обезпечение на негови задължения.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земи и сгради, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Дружеството, като е използван модел на справедливата стойност.

Справедливата стойност към 31 декември на двете последователни финансови години е определена от независим оценител с подходяща професионална квалификация и опит. Изчислената крайна пазарна стойност на имотите е осреднен резултат между стойностите, получени чрез използването на различните оценителски методи, изброени по-долу. Мотивите на оценителя за ползваните оценителски методи и за тегловото съотношение между тях се базират на неговата преценка, че те предоставят най-представителна и достоверна оценка за сумата, за която съответният имот може да бъде разменен в сделка при справедливи пазарни условия между независими, равнопоставени, информирани страни.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв.	'000 лв.
Салдо на 1 януари	11 659	9 912
Придобити	-	1 057
Аванси за покупка на инвестиционни имоти	-	(103)
Нетна печалба от оценка до справедлива стойност	260	793
Салдо на 31 декември	11 919	11 659

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти са представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход:

	2019	2018
Приходи от преоценка	260	793
Приходи от наем	97	85
	<u>357</u>	<u>878</u>

Инвестиционните имоти не са заложи като обезпечение на задължения на дружеството. През отчетния период не са признавани условни наеми.

Подход при оценка

Оценката е извършена съгласно изискванията на МСС 40 „Инвестиционни имоти“ и МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“. При тази оценка са приложени следните основни подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

„Пазарен подход“ чрез „Метода на пазарните аналози“

Подходът включва методи, при които се използват цени и друга уместна информация, генерирана от пазарни сделки с идентични или сравними активи или група активи. При този подход се установява стойността чрез анализ на скорошни продажби на подобни имоти, наскоро продадени или предложени за продажба на основния пазар, която се анализира и сравнява като се елиминира влиянието на различни фактори, като време, размер на приходите, местоположение на имота и др.

„Приходен подход“ чрез „Метода на капитализация“ или чрез „Метода на дисконтираните парични потоци“

Подходът обхваща широка група от методи за остойностяване, които превръщат бъдещите суми (например парични потоци или приходи и разходи) в една текуща (дисконтирана) сума. Подходът на базата на доходите установява стойността на базата на дисконтиране или капитализиране на нетните парични потоци, които могат да бъдат генерирани, ако собствеността се отдава под наем за определен период от време – равен на остатъчния му срок на експлоатация. Оценяването на справедливата стойност се определя въз основа на стойността, посочена от текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.

„Разходен подход“ чрез „Метода на остатъчната стойност“

За земи и сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогични активи. Разходният подход оценява стойността на базата на разхода за възпроизвеждане или подмяна на собствеността, намален с обезценяването, породено от физическо износване и функционално (техническо) и икономическо остаряване, ако има такова и то може да се измери. Методът на остатъчната стойност е използван за имоти, за които съществува планова възможност за застрояване по влезли в сила ПУП и ЧиПУП, ПЗ, а също и когато е налице елемент на непроявена стойност, която може да се прояви при определени капиталовложения /инвестиции/ за разработване на имота като строителен терен или друг доходоносен проект. Остатъчната стойност на имота представлява разликата между стойността след разработването му и стойността на пълните разходи за разработването му - инвестиционна стойност по текущи пазарни цени. С помощта на експертни разчети се прогнозира размера на най-вероятните инвестиции, които трябва да се предвидят за развиването на недвижимия имот. На практика методът представлява комбинация от разходния и приходния подходи за определяне на пазарната стойност на недвижими имоти.

„Разходен подход“ чрез „Метода на амортизираната възстановима стойност“

За сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогични активи. Разходният подход оценява стойността на базата на разхода за възпроизвеждане или подмяна на собствеността, намален с обезценяването, породено от физическо износване и функционално (техническо) и икономическо остаряване, ако има такова и то може да се измери. Физическо обезценяване е форма на обезценяване и представлява загуба на стойност в резултат на нормално използване на съоръженията и на излагането им на въздействията на околната среда. Функционалното (техническото) стареене е загуба на стойност, причинена от фактори, присъщи на актива, като промени в материалите и технологиите, които водят до излишни капиталови разходи в съществуващите съоръжения, липса на пълно използване и невъзможност за разширяване или осъвременяване на собствеността.

Йерархия на справедливите стойности

Оценките на инвестиционни имоти на дружеството са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 3 от нивата на йерархия на справедливите стойности по МСФО 13 на базата на входящите данни, използвани при техниката за тяхното оценяване.

8. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и са основно свързани с нетекущи активи и доходи на физически лица.

Временна разлика	31.12.2018		Движение 2019				31.12.2019	
	Данъчна основа	данък	увеличение		намаление		Данъчна основа	данък
			Данъчна основа	данък	Данъчна основа	данък		
Активи по отсрочени данъци								
Компенсируми отпуски	392	39	328	33	(392)	(39)	328	33
Отписани вземания	93	9	-	-	-	-	93	9
Неизплатени доходи физ.лица	36	4	2	-	(36)	(4)	-	-
Актюерски	133	13	150	15	(133)	(13)	150	15
Актюерски	17	2	16	2	(17)	(2)	16	2
Общо активи:	671	67	496	50	578	(58)	589	59

9. Финансови активи

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Инвестиции в облигации, държани до падеж	27 572	26 689
Инвестиции в акции, държани за търгуване	29 841	29 280
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	5 467	5 335
Инвестиции в ДЦК, държани до падеж	2 841	2 852
Финансови активи	65 721	64 156

Към 31.12.2019 г. в стойността на инвестициите в облигации, държани до падеж са включени участие на Дружеството в 7 на брой частни сконтови облигационни емисии при следните условия:

№	Брой	Номинал, лв.	Емисионна ст. лв.	Срок	Падеж	Стойност в хиля. лв. към 31.12.2019 г. с включена лихва
1	60	100 000	100 000	72 м.	03.06.2025	6 174
2	30	100 000	100 000	36 м.	23.11.2021	3 010
3	30	100 000	100 000	60 м.	07.12.2023	3 006
4	30	100 000	100 000	60 м.	11.01.2024	3 153
5	60	100 000	100 000	72 м.	15.04.2025	6 192
6	30	100 000	100 000	36 м.	26.10.2021	3 020
7	30	100 000	100 000	60 м.	08.11.2023	3 017
Всичко						27 572

Към 31.12.2018 г. в стойността на инвестициите в облигации, държани до падеж са включени участие на Дружеството в 7 на брой частни сконтови облигации при следните условия:

№	Брой	Номинал, лв.	Емисионна ст. лв.	Срок	Падеж	Стойност в хиля. лв. към 31.12.2018 г. с включена лихва
1	60	100 000	91 301	18 м.	27.04.2019	5 843
2	30	100 000	100 000	36 м.	23.11.2021	3 010
3	30	100 000	100 000	60 м.	07.12.2023	3 006
4	60	100 000	91 200	18 м.	05.06.2019	5 797
5	30	100 000	94 200	12 м.	19.01.2019	2 988
6	30	100 000	100 000	36 м.	26.10.2021	3 020
7	30	100 000	100 000	60 м.	08.11.2023	3 017
Всичко						26 681

Към 31 декември 2019 г. е извършен преглед за обезценка на инвестициите в облигации, държани до падеж, при който е установено, че възстановимата (справедлива) стойност е по-висока от балансовата им стойност.

Към 31 декември 2018 г. е извършен преглед за обезценка на инвестициите в облигации, държани до падеж, при който е установено, че възстановимата (справедлива) стойност е по-висока от балансовата им стойност.

Към края на 2019 г. отчетаните финансови активи, държани за търгуване са оценени по справедлива стойност, като за целта са ползвани борсови цени, за част от тези активи, за които има такава информация. За останалите активи, възлизащи на обща стойност в размер на 29 772 хиля. лева са ползвани оценки от независими оценители, като при тях ползваната информация се класифицира на ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности по МСФО 13.

10. Банкови депозити

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Срочни банкови депозити в:		
-български лева	3 447	4 142
-евро	1 182	1 182
Срочни банкови депозити	4 629	5 324

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Нетекущи		
-български лева	-	1 852
Дългосрочни банкови депозити	<u>-</u>	<u>1 852</u>
Текущи		
Краткосрочни банкови депозити над 3 месеца		
-български лева	1 857	1 591
Краткосрочни банкови депозити над 3 месеца	<u>1 857</u>	<u>1 591</u>
Краткосрочни банкови депозити до 3 месеца		
-български лева	1 590	700
-евро	1 182	1 181
Краткосрочни банкови депозити до 3 месеца	<u>2 772</u>	<u>1 881</u>
Срочни банкови депозити	<u>4 629</u>	<u>5 324</u>

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. за издадена банкова гаранция от Уникредит Булбанк АД в размер на 600 хил. евро (1,173 хил. лв.) в полза на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) е учреден залог върху паричните средства по банкова сметка на дружеството в същата банка. Гаранцията е с падеж 25 март 2025 г.

11. **Вземания по застрахователни и презастрахователни договори**

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Вземания по начислени премии по застрахователни договори	60 139	63 041
Вземания по презастрахователни договори	1	310
Вземания по застрахователни и презастрахователни договори	<u>60 140</u>	<u>63 351</u>

Към края на 2019 г. за вземанията е извършен преглед за обезценка в резултат на който не са признати разходи за очаквани кредитни загуби.

12. **Материални запаси**

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Материали	179	185
Материални запаси	<u>179</u>	<u>185</u>

13. **Търговски и други вземания**

Търговските и други вземания включват:

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Вземания по регресни искиове	2 119	1 025
Съдебни и присъдени вземания	4 801	4 047
Предплатени услуги и предоставени аванси	2 861	3 129
Вземания по договори за цесии	3 173	2 346
Вземания по гаранции	334	305
Други	664	764
Търговски и други вземания	<u>13 952</u>	<u>11 616</u>

Дружеството е било цедент по договори за цесия от 2014г. Балансовата стойност на неиздължената част от вземането на Дружеството към 31 декември 2018 г. е 2 346 хиляди лева. В началото на 2019 г. вземането е цедирано. Договорено е цената по цесията да се плаща разсрочено до 30.04.2025г.

14. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства в отчета за финансово състояние включват следните елементи:

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
-български лева	15 999	8 323
-евро	1 928	2 142
-щатски долари	113	54
Други парични еквиваленти	-	95
Пари и парични еквиваленти	18 040	10 614

Парите и паричните еквиваленти в отчета за паричните потоци включват следните елементи:

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Парични средства	18 040	10 614
Краткосрочни банкови депозити до 3 месеца	2 772	1 881
Пари и парични еквиваленти	20 812	12 495

Към 31 декември 2019 са наложени ограничения върху парични средства в разплащателни и депозитни сметки в размер на 2 085 хиляди лева. (31 декември 2018: 3 085 хиляди лева.)

15. Собствен капитал

15.1. Акционерен капитал

Записаният основен капитал на Дружеството към 31 декември 2019 г. се състои от 4 458 000 броя безналични поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акцията.

	31.12.2019 Брой	31.12.2018 Брой
Брой издадени акции:		
В началото на годината	4 458 000	4 458 000
Брой издадени акции	4 458 000	4 458 000
Общо брой акции, оторизирани към края на годината	4 458 000	4 458 000

На 5 февруари 2016 г. в Търговския регистър към Агенция по вписванията е вписано решение за увеличаване на капитала на Дружеството от 28,580 хиляди лева на 44,580 хиляди лева, чрез издаване на нови акции. Увеличението на капитала на Дружеството е извършено чрез записване на нови акции в полза на съществуващите акционери. Записаните акции са безналични поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева. Всяка от тях дава право на един глас в Общото събрание на акционерите на Дружеството. Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. са внесени само 25% - 4 000 хиляди лева от записаното увеличение на капитала, а срокът за донасяне на остатъка в размер на 12 млн. лева е просрочен към датата на съставяне на настоящия финансов отчет.

Списъкът на акционерите на Дружеството към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. не е променен и е както следва:

	Брой акции	%
Кирил Валентинов Маринов	443 571	9.95%
Steelco GMBH	442 024	9.92%
Hili Investments Group LTD	436 151	9.78%
Стройбилдинг ЕООД	429 305	9.63%
Еврофинанс Мениджмънт АД	428 770	9.62%
Асегурансес Хенералес АД	274 425	6.16%
Конуей Асет Мениджмънт ООД	222 664	4.99%
Зимакс Инвестмънтс ООД	222 664	4.99%
Орбо Трейдинг България ООД	230 728	5.18%
RGE Group Corporation	248 556	5.58%
Turego Enterprises LTD	248 819	5.58%
Straticor Inc.	248 820	5.58%
Ranja Inc.	248 819	5.58%
Corpatel Inc.	248 820	5.58%
Мариан Илиев Гочев	83 601	1.88%
Евгений Костов Делибалтов	263	0.01%
	4 458 000	100.00%

15.2. Резерви

Всички суми са в '000 лв.	Общи резерви	Допълнителни резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2018 г.	2 332	7 033	9 365
Актуерски печалби/(загуби), нетно от данъци	-	(43)	(43)
Салдо към 31 декември 2018 г.	2 332	6 990	9 322
Актуерски печалби/(загуби), нетно от данъци	-	(1)	(1)
Салдо към 31 декември 2019 г.	2 332	6 989	9 321

16. Застрахователни резерви и презастрахователни активи

Размерът на заделените резерви към 31 декември 2019 г. е определен според изискванията на Наредба № 53. Съгласно чл. 84., ал. 1 пренос-премийният резерв се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен или презастрахователен договор след края на отчетния период.

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Пренос-премиен резерв	66 005	70 483
Резерв за предстоящи плащания	184 395	183 243
Застрахователни резерви	250 400	253 726
	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Дял на презастрахователя в пренос-премийния резерв	45 481	48 647
Дял на презастрахователя в резервите за предстоящи плащания	109 924	114 957
Презастрахователни активи	155 405	163 604

Адекватност на резервите

Подробна информация е представена в Приложение 4.20. и Приложение 4.26.1.

17. Възнаграждения на персонала

17.1. Разходи за персонала

Разходите за персонала включват:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за заплати	(8 296)	(6 785)
Разходи за социални осигуровки	(384)	(335)
Разходи за персонала	(8 680)	(7 120)

17.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Нетекущи		
Задължения за обезщетения по Кодекса на труда	201	184
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	201	184
Текущи		
Задължения за заплати	851	596
Задължения за осигуровки	130	115
Депонирани възнаграждения	9	2
Задължения компенсируеми отпуски	328	392
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	1 318	1 105
Пенсионни и други задължения към персонала	1 519	1 289

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2019 г. Тези задължения са възникнали главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски към датата на отчета за финансово състояние, пенсионни плащания, задължения за заплати и осигуровки за месец декември на отчетната година. Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа. Провизиите за пенсиониране са изчислени от външен лицензиран оценител. Използваният лихвен процент за дисконтиране е 0.45% (2018 г.: 0,90%). Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през текущата година са представени, както следва:

	31.12.2019 '000 лв.
Настояща стойност на задължението	184
Разходи за текущ стаж	16
Непризнати актюерски печалби/(загуби)	1
Задължения в края на годината	201

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през предходната година са представени, както следва:

	31.12.2018 '000 лв.
Настояща стойност на задължението	120
Разходи за текущ стаж	16
Непризнати актюерски печалби/(загуби)	48
Задължения в края на годината	184

18. Задължения по застрахователни и презастрахователни договори

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Задължения към застрахователни брокери и агенти	12 103	13 901
Задължения по презастрахователни договори	3 297	2 236
Задължения към Гаранционен фонд	4 324	6 054
Задължения по застрахователни и презастрахователни договори	19 724	22 191

19. Задължения за данъци върху дохода

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Задължения за корпоративен данък	626	677
Задължения за данъци върху дохода	626	677

20. Търговски и други задължения

	31.12.2019 '000 лв.	31.12.2018 '000 лв.
Задължения към доставчици и други задължения	1 890	2 083
Задължения по съдебни дела	-	329
Данъчни задължения	947	1 025
Търговски и други задължения	2 837	3 437

21. Премиен приход

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Брутни записани премии	188 275	191 284
Сторнирани премии	(14 289)	(15 207)
Премиен приход	173 986	176 077

Брутните записани премии на основните видове застраховки в застрахователния портфейл на Дружеството за 2019 г. и 2018 г. са както следва:

Видове застраховки	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Злополука	429	951
Сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	27 552	26 835
Летателни апарати	793	666
Плавателни съдове	20	104
Товари по време на превоз	34	24
Пожар и природни бедствия	382	316
Щети на имущество	1 524	1 786
Гражданска отговорност на автомобилистите	150 240	153 346
Гранична застраховка	2 909	2 730
Отговорност на превозвача	305	308
Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на летателни апарати	2 114	2 525
Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове	7	9
Обща гражданска отговорност	825	658
Разни финансови загуби	201	174
Помощ при пътуване	940	852
Брутни записани премии	188 275	191 284

22. Отстъпени премии на презастрахователи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Общо отстъпени премии	(117 783)	(98 610)
Отстъпени премии на презастрахователи	(117 783)	(98 610)

Същественият размер на премиите, отстъпени на презастраховател е резултат от квотния clean-cut договор по застраховките „Гражданска отговорност“ и „Автокаска“, където 70% от риска и респективно премиите се прехвърлят към презастраховател.

23. Застрахователни суми и обезщетения, нетно

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	(78 834)	(76 808)
Изплатени щети по регресни иски	(12 863)	(11 327)
Разходи за ликвидация	(4 550)	(1 953)
Получени суми по регреси	5 598	3 943
Застрахователни суми и обезщетения, нетно	(90 649)	(86 145)

През 2019 г. и 2018 г. са изплатени следните застрахователни суми и обезщетения по предявени претенции по видове застраховки с включени разходи за ликвидация:

Видове застраховки	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Злополука	993	52
Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства	16 587	17 573
Плавателни съдове	16	35
Пожар и природни бедствия	24	-
Щети на имущество	374	246
Гражданска отговорност на автомобилистите	77 427	70 642
Гранична застраховка	122	-
Отговорност на превозвача	10	-
Обща гражданска отговорност	72	7
Разни финансови загуби	457	554
Помощ при пътуване	165	979
Застрахователни суми и обезщетения	96 247	90 088

През 2019 г. 80,58% от изплатените застрахователни обезщетения се отнасят до застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, а 17,23% към застраховка „Автокаска“.

По застраховката Гражданска отговорност на автомобилистите платените по събития в чужбина 2 482 претенции са на обща стойност 14,4 млн. лева. От тях 2084 броя за 10 млн. лева са по претенции за имуществени щети, и 398 броя на стойност 4,3 млн. лева са по претенции за неимуществени вреди. От изплатените по застраховка “Гражданска отговорност” на автомобилистите претенции 23 136 бр., или 90,3%, са възникнали на територията на Р. България. Изплатената сума по щети на територията на страната е в размер на 59,4 млн. лева, което представлява 80,5% от общата стойност на плащанията. От платените обезщетения по събития в страната 20 487 броя на стойност 25,2 млн. лева са по претенции за имуществени щети и 2 649 броя на стойност 34,3 млн. лева са по претенции за неимуществени вреди.

По основния вид застраховка – „Гражданска отговорност на автомобилистите“, стойността на нетния коефициент на щетимост е 54.7%, за Автокаска е 40,5%, а общо за целия портфейл е 52,1%.

24. Приходи от получени суми и обезщетения от презастрахователи

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Общо получени суми и обезщетения	59 291	69 692
Получени суми и обезщетения от презастрахователи	59 291	69 692

25. Промяна в застрахователни резерви, нетно

	2019	2018
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от освободени застрахователни резерви	25 786	70 508
Разходи за освободени ППР пасивно презастраховане	(18 156)	(10 895)
Разходи за заделени застрахователни резерви	(12 503)	(89 565)
Промяна в застрахователни резерви, нетно	(4 873)	(29 952)

26. Други застрахователни и презастрахователни приходи и разходи, нетно

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Други застрахователни разходи		
Разходи за отписани вземания по застрахователни договори	(10 097)	(7 047)
Други разходи по пряко застраховане	(608)	(34 527)
Други презастрахователни разходи		
Административни разходи по пасивно презастраховане	(11)	(6)
Общо други застрахователни и презастрахователни разходи	<u>(10 716)</u>	<u>(41 580)</u>
Други застрахователни приходи		
Други	59	28 019
Други презастрахователни приходи		
Приходи от комисиони от презастрахователи	51 210	27 147
Общо други застрахователни и презастрахователни приходи	<u>51 269</u>	<u>55 166</u>
Други застрахователни и презастрахователни приходи/разходи, нетно	<u>40 553</u>	<u>13 586</u>

27. Аквизиционни разходи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Преки аквизиционни разходи	(4 200)	(3 922)
Косвени аквизиционни разходи	(6 787)	(5 542)
Разходи за комисиони, бонуси и отстъпки	(29 748)	(30 674)
Аквизиционни разходи	<u>(40 735)</u>	<u>(40 138)</u>

28. Административни разходи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за материали	(292)	(301)
Разходи за външни услуги	(3 972)	(3 564)
Разходи за персонала	(8 680)	(7 120)
Разходи за амортизация	(304)	(174)
Други разходи	(1 693)	(1 671)
Административни разходи	<u>(14 941)</u>	<u>(12 830)</u>

През 2019 г. дружеството е начислило суми за одит услуги, предоставяни от регистрираните одитори за задължителен съвместен финансов одит към „Ековис Одит България” ООД в размер на 26 хил. лева и към „Ейч Ел Би България” ООД в размер на 132 хил. лева. Допълнително през отчетния период със съвместните одитори е договорено да извършат и договорени процедури за проверката и заверката по чл. 126, ал. 3 от КЗ на годишните справки по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2 от Наредба № 53 и за проверка и заверка на образците с годишни количествени данни по чл. 304, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2015/35.

През годината съвместните одитори не са предоставяли данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита, извън описаните по-горе. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Други разходи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Други разходи	(3 135)	(1 291)
Други разходи	(3 135)	(1 291)

30. Други приходи

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Приходи от отписани задължения	2 171	738
Приходи от наем	97	85
Приходи от продажба на дълготрайни активи	1	1
Други	136	6
Други приходи	2 405	830

31. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Разходи за лихви	(278)	(224)
Загуби от сделки с финансови активи, държани за търгуване	(73)	(115)
Загуба от промяна в справедливата стойност на финансовите активи държани за търгуване	(86)	(238)
Разходи от отрицателни валутни курсови разлики	(2 188)	(1 041)
Финансови разходи	(2 625)	(1 618)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Приходи за лихви	1 562	1 794
Печалба от промяна в справедливата стойност на финансовите активи държани за търгуване	116	12 236
Печалба от промяна в справедливата стойност на инвестиционните имоти	260	793
Приходи от положителни валутни курсови разлики	2 710	1 716
Други финансови приходи /дивиденди	34	34
Финансови приходи	4 682	16 573

32. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10% (2018 г.: 10%), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Печалба за периода преди данъци	6 176	6 174
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	<u>(618)</u>	<u>(617)</u>
Данъчен ефект		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	13	30
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(100)	(169)
Текущ разход за данък	<u>(705)</u>	<u>(756)</u>
Отсрочен данъчен приход, в резултат от:		
- възникване или обратно проявление на данъчни временни разлики	(8)	13
Действителен приход/(разход) за данък, нетно	<u>(713)</u>	<u>(743)</u>

33. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват неговите собственици-акционери и ключовия управленски персонал, както и свързаните с тях дружества и лица.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се уреждат по банков път.

33.1. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите и Изпълнителните директори. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	2 295	1 279
Разходи за социални осигуровки	8	9
Общо краткосрочни възнаграждения	<u>2 303</u>	<u>1 288</u>

Сделките с ключов управленски персонал са посочени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

През 2019 г. миноритарен акционер е предоставил правни услуги на Дружеството в размер на 2 284 хил. лева. (2018 г.: 2 216 хил. лв.). Към края на двата отчетни периода дружеството няма задължения към него.

34. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството не е осъществявало инвестиционни и финансови сделки, при които да не са използвани пари или парични еквиваленти и които да не са отразени в Отчета за паричните потоци.

35. Условни активи и условни пасиви

В нормалния ход на застрахователния бизнес на Дружеството възникват съдебни спорове и искиове. Според неговото ръководство разходите за уреждане на претенциите по тези спорове няма да окажат съществено влияние върху финансовото състояние и бъдещите парични потоци на

дружеството, тъй като основната част от тях се счита, че вече е провизирана при заделянето на техническите резерви.

Дружеството е учредило банкова гаранция в полза на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ), съгласно изискванията на Устава на бюрото в размер на 600 хил. евро със срок до 25 март 2025 г. За обезпечение на банковата гаранция е учреден залог върху паричните средства по банкова сметка на дружеството в Уникредит Булбанк АД.

Към 31 декември 2019 г. Дружеството има съдебни и присъдени вземания в размер на 4 801 хил. лева. Оценката на адвокатите и юристите на Дружеството е, че съществува висока вероятност за събиране на тези суми, поради което ръководството на Дружеството не е признало загуба от обезценка на същите за отчетния период.

36. Рискове, свързани със застрахователната дейност и притежаваните финансови инструменти

36.1. Политика на ръководството по отношение управление на застрахователния риск

Дружеството е изложено и на застрахователен риск. Това е риска от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размера на щетите и на дължимите за тях обезщетения е по-голям от размера на заделените застрахователни резерви на дружеството. Това на свой ред зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида на застрахователния портфейл на дружеството и размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск дружеството се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователен риск, като това намира отражение в Общите условия по застрахователните договори, които ЗД „Бул Инс“ АД сключва. Отделно Дружеството презастрахова част от своя застрахователен риск, като при избора на презастрахователен договор се съобразява от една страна размера на самозадържане и вида на презастрахователния договор и спецификите на предлаганите застраховки.

Независимо от това, че ЗД „Бул Инс“ АД сключва презастрахователни договори, евентуалните приходи от частта „дял на презастрахователя“ в обезщетенията не се прехвърля върху застрахованите лица. В този случай ЗД „Бул Инс“ АД се излага на кредитен риск до размера на задълженията, които Дружеството следва да покрие съгласно презастрахователния договор. Поради тази причина, Дружеството прилага строги правила за избор на презастраховател, като вниманието пада върху презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

Конкретните мерки за управление на застрахователен риск отчитат определянето на застрахователни лимити, процедури за одобряване на трансакции, включително и нови продукти или такива, които надвишават предварително определените лимити, методи за ценообразуване, както и централизирано управление на презастраховането. ЗД „Бул Инс“ АД използва различни методи за оценяване и контрол на застрахователния риск, както по отношение на индивидуалните видове риск, така и по отношение на общите рискове.

От 2016 г. заедно с действащата нормативна уредба, Дружеството следва и Правилата за оценяване на собствения риск и платежоспособността, приети от Съвета на директорите на 29 декември 2014 г. в съответствие с изискванията на Директивата Платежоспособност II.

Предприетата от Дружеството оценка на платежоспособността към края на всяко тримесечие обхваща всички материални рискове, пред които същото е изправено, без значение дали същите произхождат от основната му застрахователна дейност или управлението на инвестиционния му портфейл. Процесът на оценяването на собствените рискове и платежоспособността започва от 1 януари 2016 г., като за изчисленията първоначално се използва софтуера Lux Metrics на Lux Actuaries & Consultants.

През 2018 и 2019г. Дружеството използва софтуер на Second Floor за оценяването на собствения риск и платежоспособността., в това число и за изготвянето на годишните образци за количествена

оценка, които са част от годишното отчитане на Дружеството, съгласно нормативните изисквания в страната.

Основните рискове, на които Дружеството е изложено, наблюдават се и се измерват са:

- Застрахователен;
- Пазарен;
- Кредитен;
- Ликвиден;
- Операционен;
- Други.

Политика на ръководството по отношение управление на застрахователния риск

Основно застрахователния риск (наричан също подписвачески) влияе върху капиталовото изискване, посредством премиите и резервите, предсрочното прекратяване на полиците и риска от случване на застрахователни събития с катастрофичен характер. Същите три фактора формират трите основни категории на подписваческия риск по общо застраховане или три основни капиталови изисквания, във връзка с:

- рискът, свързан с премии и резерви;
- рискът, свързан с нивата на откупи;
- катастрофичният риск.

Докато основна част от капиталовото изискване във връзка със застрахователния (подписвачески) риск е в следствие влиянието на риска, свързан с премии и резерви, рискът от предсрочно прекратяване на полиците в общото застраховане и катастрофичният риск са с незначителна стойност. Последното се държи на консервативната презастрахователна програма, която Дружеството следва.

Като най-силно влияещ върху капиталовото изискване за платежоспособност, рискът, свързан с премии и резерви, произтича от възможността премиеният резерв на Дружеството да не е достатъчен да посрещне очакваните бъдещи щети и разходите по вече сключените договори.

Застрахователният риск намира отражение в процеса на уреждане на щетите и заделянето на резервите. Метода за определяне на резерва за възникнали, но непредявени претенции за най-значителната бизнес линия на Дружеството – застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“ към 31.12.2019 г. е одобрен с решение на КФН от 08.05.2020 г. Изчисления и одобрен от регулатора резерв за този вид застраховка е в размер на 123 612 147 лева.

Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Дружеството са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Важно значение при управлението на застрахователния риск има и политиката за презастраховане на Дружеството, чрез която допълнително се гарантира неговата финансова стабилност и максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуално възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби в резултат от настъпване на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер.

Стрес-тестове и анализ на чувствителността на капиталовото изискване за платежоспособност

В частта стрес-тестове и анализ на чувствителността на капиталовото изискване за платежоспособност се представят различни сценарии на изследване влиянието на конкретни компоненти и показатели върху капиталовата адекватност на Дружеството.

Следващата таблица показва чувствителността на покритието на КИП спрямо компонентите, съставляващи собствените средства и основните категории рискове, които собствените средства покриват:

Капиталово изискване за платежоспособност					Покритие на КИП
Пазарен риск	Риск от неизпълнение	Подписвачески риск (ЗЗ)	Подписвачески риск (ОЗ)	Операционен риск	
1%	1%	1%	1%		-1,22%
1%			1%		-1,15%
	1%		1%		-0,59%
1%	1%				-0,71%
			1%		-0,52%
1%					-0,64%
				1%	-0,26%
	1%				-0,08%

Тества се как ще се промени капиталовото изискване за платежоспособност (в процентно съотношение) при увеличаване с един процент на даден компонент на собствените средства или основните рискове.

Най-силно (негативно) влияние имат пазарния риск, риска от неизпълнение и подписваческия риск в общото застраховане (тъй като в него се разполага основната и единствената дейност на Дружеството).

При разглеждане на ситуация с комбинация от фактори, може да се проследи, че съвкупната промяна в дадена категория показатели, били те компоненти на собствените средства (с изключение на преоценъчния резерв) или категориите рискове, довежда единствено до мултиплициране ефекта на същите фактори поотделно.

36.1.1. Презастрахователна стратегия

Дружеството презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Дружеството анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

Дружеството анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажменти.

Дружеството сключва презастрахователни ангажменти с различни презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие.

36.1.2. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответния процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Вид застраховка	2017 г.		2018 г.		2019 г.	
	Нетен	Брутен	Нетен	Брутен	Нетен	Брутен
Злополука	19.94%	19.93%	15.97%	15.97%	198.69%	210.85%
Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)	51.39%	60.19%	67.99%	65.73%	0.00%	0.00%
Летателни апарати	0.00%	0.00%	15.37%	0.96%	59.34%	1.49%
Плавателни съдове	0.00%	0.00%	77.60%	48.72%	-307.66%	39.88%
Товари по време на превоз	0.00%	0.00%	3.19%	3.19%	1.53%	1.53%
Пожар и природни бедствия	3.58%	3.58%	4.13%	4.13%	14.17%	14.39%
Щети на имущество	22.25%	18.78%	18.57%	16.48%	14.02%	15.51%
Гражданска отговорност за МПС	66.19%	51.83%	44.55%	92.27%	57.51%	59.35%
Гражданска отговорност за МПС, зелена карта	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Гранична застраховка	-36.14%	-36.14%	-3.34%	17.89%	4.41%	7.91%
Отговорност на превозвача	4.90%	4.90%	5.61%	5.61%	0.59%	0.81%
Гражданска отговорност за летателни апарати	0.00%	0.21%	0.00%	0.07%	0.00%	0.92%
Гражданска отговорност за плавателни съдове	-1.19%	-1.19%	8.16%	8.97%	-1.96%	-2.03%
Обща гражданска отговорност	21.32%	13.05%	1.34%	0.51%	-9.90%	-7.11%
Кредити	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Разни финансови загуби	-248.14%	248.14%	506.39%	506.39%	279.02%	279.88%
Помощ при пътуване	22.34%	22.34%	114.69%	114.69%	8.26%	8.26%
Общо	54.33%	48.76%	45.74%	83.58%	52.28%	54.52%

Сравнявайки годишните нето квоти – за 2019 г. и за 2018 г. се вижда, че има намаление на щетимостта в нетно изражение.

Следващата таблица показва средния размер на плагените щети по видове застраховки:

Вид застраховка	2019г.						2018г.			2017г.			2016г.		
	Изплатена сума		Средна сума на щета		Брой искове	брой	Изплатена сума	Средна сума на щета	Брой искове	Изплатена сума	Средна сума на щета	Брой искове	Изплатена сума	Средна сума на щета	
	лева	брой	лева	брой											лева
1. Заполучка	945 933	59	16 033	27	52 205	1 934	2 976	41	122 003	2 976	30	55 777	1 859		
2. Забояване					0										
3. Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)	15 802 630	22336	707	16 155	13 685 497	847	904	14 691	13 274 739	904	18 663	18 176 346	974		
5. Летателни апарати					0										
6. Плавателни съдове	14 955	1	14 955		35 000						1	2 079	2 079		
7. Товари по време на превоз					0										
8. Пожар и природни бедствия	22 960	9	2 551	2	325	162	1 436	7	10 052	1 436					
9. Щети на имущество	355 522	257	1 383	219	245 619	1 122	1 178	213	250 812	1 178	113	69 808	618		
10. Гражданска отговорност за МПС	73 892 722	25 622	2 884	16 954	70 642 379	4 167	2 715	17 987	48 836 678	2 715	16 734	44 296 503	2 647		
В т.ч. Гражданска отговорност на автомобилите	73 766 923	25 571	2 885	16 921	70 642 379	4 165	2 717	17 960	48 795 972	2 717	16 713	44 146 435	2 641		
В т.ч. Гранична застраховка	116 206	47	2 472	31	0	3 122	1 508	27	40 706	1 508	20	149 720	7 486		
В т.ч. Отговорност на превозвача	9 593	4	2 398	2	0	36 280					1	347	347		
13. Обща гражданска отговорност	68 620	8	8 577	4	6 639	1 660	894	3	2 681	894	5	10 120	2 024		
16. Разни финансови загуби	435 417	9	48 380	43	544 056	12 652	6 088	1	6 088	6 088	28	534 439	19 087		
18. Помощ при пътуване	157 696	90	1 752	268	440 606	1 644	1 492	50	74 601	1 492	35	34 337	981		
Общо	91 696 454	48 391	1 895	33 672	85 652 327	2 543	1 897	32 993	62 577 655	1 897	35 609	63 179 409	1 774		

Представената по-долу таблица служи да оцени развитието на резерва за висящи плащания през преходни периоди и да се сравни с оповестения резерв в текущия финансов отчет. Посочено е и равнение на резервите за предстоящи плащания и оценка на общите рискове.

Период	Година на възникване на събитието						
	2019г.	2018г.	2017г.	2016г.	2015г.	2014г.	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
в края на периода	17 178	14 360	10 848	12 448	12 245	17 909	84 988
1 година по-късно		24 710	17 291	17 266	18 874	22 697	100 838
2 години по-късно			10 963	12 476	10 581	10 086	44 106
3 години по-късно				12 712	17 256	10 599	40 567
4 години по-късно					14 232	13 587	27 819
5 години по-късно						6 684	6 684
Кумулативни плащания към настоящия момент	17 178	39 070	39 102	54 902	73 188	81 562	305 002
Реални резерви	184 395	183 243	130 204	133 691	111 522	44 208	787 263

Представената таблица посочва, че резервите за висящи плащания са адекватни към края на 2019 г. и 2018 г.

36.1.3. Граница на платежоспособност

Към 31 декември 2019 г. определената граница на платежоспособност също е в съответствие с нормативните изисквания:

	31.12.2019
	'000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	44 891
Записан акционерен капитал	44 580
Резерви и фондове	4 424
Неразпределена печалба от минали години	8 110
Намаления	
Невнесен капитал	(12 000)
Нематериални активи	(223)
Граница на платежоспособност	<u>14 712</u>
Превишение	<u>30 179</u>

Към 31 декември 2018 г. определената граница на платежоспособност също е в съответствие с нормативните изисквания:

	31.12.2018
	'000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	39 255
Записан акционерен капитал	44 580
Резерви и фондове	4 424
Неразпределена печалба от минали години	2 679
Намаления	
Невнесен капитал	(12 000)
Нематериални активи	(428)
Граница на платежоспособност	<u>14 712</u>
Превишение	<u>24 543</u>

36.2. Политика на ръководството по отношение управление на рискове, свързани с финансови инструменти

Съгласно изискванията на Кодекса за застраховането Дружеството следва да инвестира застрахователните си резерви в активи и в съответствие с утвърдени лимити, съобразени с изискванията на застрахователното законодателство. Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на различни видове финансов риск, най-значимите от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Дружеството е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на финансовия портфейл на Дружеството извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

36.2.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството. За избягване на риска от концентрация в определени финансови инструменти дружеството се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на застрахователните резерви спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент. Освен това през текущия и предходен отчетен период дружеството не е ползвало хеджиращи инструменти предвид характера, структурата и обема на поддържания инвестиционен портфейл.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Към датата на приемане на настоящия финансов отчет, България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което Дружеството не разполага с информация.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута с променлив валутен курс (щатски долар) и са преизчислени в български лева към датата на финансовия отчет, са както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови активи		
Инвестиции в акции, държани за търгуване	29 772	29 211
Вземания по застрахователни договори	1	1 975
Парични средства	113	54
Излагане на валутен риск	29 886	31 240

В таблицата се приема, че процентното увеличение/намаление към 31 декември 2019 г. на курса на българския лев спрямо щатския долар е +2/-2 %. Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Дружеството във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на периода.

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв.	'000 лв.
При спад на курса с 2%	(597)	(624)
При увеличение на курса с 2%	597	624

Лихвен риск

Дружеството не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Дружеството не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на Дружеството. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Дружеството спрямо промени в лихвените равнища.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

31 декември 2019 г.	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Парични средства в каса и банка	530	17 510	18 040
Банкови депозити	4 621	8	4 629
Инвестиции в облигации, държани до падеж	27 572	-	27 572
Инвестиции в акции, държани за търгуване	-	29 841	29 841
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	5 467	-	5 467
Инвестиции в ДЦК, държани до падеж	2 841	-	2 841
	41		
	031	47 359	88 390
31 декември 2018 г.	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Парични средства в каса и банка	486	10 128	10 614
Банкови депозити	4 624	700	5 324
Инвестиции в облигации, държани до падеж	26 681	8	26 689
Инвестиции в акции, държани за търгуване	-	29 280	29 280
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	5 335	-	5 335
Инвестиции в ДЦК, държани до падеж	2 852	-	2 852
	39 978	40 116	80 094

Ценови риск

Основният ценови риск, на който е изложено Дружеството е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Дружеството.

Анализът на чувствителността се основава на анализ на дневното и годишно стандартно отклонение на Дружеството съпоставен с дневното и годишно стандартно отклонение на доходността на инвестиция в основния борсов индекс SOFIX.

36.2.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като възникване на вземания от клиенти, депозирани средства и други. По отношение на кредитния риск от „Вземания по застрахователни и презастрахователни договори“, който е свързан с неплащане на премиите или вноските по полици, дружеството е въвело политика за автоматично прекратяване на полиците в просрочие. Обезценяването на тези вземания се извършва съгласно чл. 83 от Наредба № 53.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи, държани за търгуване	35 308	34 615
Финансови активи, държани до падеж	30 413	29 541
Банкови депозити	4 629	5 324
Вземания по застрахователни и презастрахователни договори	60 140	63 351
Търговски и други вземания	13 952	8 487
Пари и парични средства	18 040	10 614
	162 482	151 932

Ръководството на Дружеството счита, че всички горепосочени финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висок кредитния рейтинг.

36.2.3. Анализ на ликвиден риск

Това е риска, свързан с вероятността от настъпване на затруднения за Дружеството при погасяване на неговите текущи задължения в момента на падежирането им, както и риска, свързан със евентуални загуби от неотложна предварителна продажба на дългосрочни инвестиции.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Дружеството, като се предприемат и активни действия като поддържане на краткосрочни депозити до 3 месеца.

Върху ликвидността на Дружеството се извършва ежедневно наблюдение на изходящите и входящи парични потоци.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица – лицето, отговорно за управлението на риска и Съвета на директорите.

От започване на дейността на Дружеството не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Дружеството не е ползвало външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявало своите текущи задължения в срок.

37. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определя чрез използване на различни техники за оценяване, определени в МСФО 13 и приемливи, съгласно изискванията в Наредба № 53 на КФН. Дружеството използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Дружеството е приело измененията в МСФО 7, които изискват то да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията за отчитане по справедлива стойност има следните три нива:

- Пазарни котировки от активни пазари (ниво 1);
- Входни данни, различни от пазарните котировки, използвани при ниво 1, които са наблюдавани за дадени активи директно или индиректно (ниво 2);
- Входни данни, които не са базирани на наблюдавани пазарни данни (ниво3) - например настояща стойност на дисконтираните парични потоци.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Дружеството по видове към 31 декември 2019 г.:

31 декември 2019 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи			
Финансови активи, държани до падеж и за търгуване:			
Инвестиции в облигации, държани до падеж	-	27 572	27 572
Инвестиции в акции, държани за търгуване	65	29 776	29 841
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	5 467	-	5 467
Инвестиции в ДЦК, държани до падеж	2 841	-	2 841
	8 373	57 348	65 721

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Дружеството по видове към 31 декември 2018 г.:

31 декември 2018 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи			
Финансови активи, държани до падеж и за търгуване:			
Инвестиции в облигации, държани до падеж	-	26 689	26 689
Инвестиции в акции, държани за търгуване	65	29 215	29 280
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	5 335	-	5 335
Инвестиции в ДЦК, държани до падеж	2 852	-	2 852
	8 252	55 904	64 156

38. Политика и процедура за управление на капитала

Целите на Дружеството по отношение управлението на капитала са:

- Постигане на доходност съразмерна с поемането на минимален риск от инвестиране на застрахователните средства, за да се осигури максимална сигурност на застрахованите лица при реализиране на застрахователно събитие;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти;
- Осигуряване способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие;
- Осигуряване адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на застрахователните продукти в съответствие с нивото на риска.

39. Събития след края на отчетния период

Не са настъпили значими коригиращи или некоригиращи събития, между датата на съставяне на финансовия отчет и датата на неговото одобрение за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие, съгласно МСС 10:

Коронавирусът (COVID-19) беше потвърден от Световната здравна организация в началото на 2020 година и се разпространи от Китай из целия свят, причинявайки нарушения на обичайната дейност на бизнеса. На 13 март 2020 г. Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в страната заради коронавируса и бяха въведени засилени протиепидемични мерки и ограничения.

Към датата на изготвяне на настоящия отчет в Дружеството няма регистрирани случаи на заразени служители от COVID-19. Ръководството предприе всички препоръчани мерки за ограничаване разпространението на заразата, включително чрез информизиране на служителите за изпълнение на определени мерки, осигуряване на защитни предпазни средства и дезинфектанти, ограничаване на пътуванията, ограничаване достъпа на външни лица, осигуряване на възможност за дистанционна работа от вкъщи с нужното техническо обезпечаване за целта.

За голяма част от своите застрахователни полици, Дружеството няма договорени клаузи и съответно не осигурява покритие на негативните последици от подобни събития като COVID-19. Това на практика означава, че не се очаква да се увеличат застрахователните претенции към него в тази връзка.

Ръководството смята разпространението на заразата за некоригиращо събитие, настъпило след датата на баланса. На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива пандемията, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на нейните възможни ефекти върху дейността, активите и икономическото развитие на дружеството, особено в дългосрочна перспектива.

Мениджмънта на Дружеството очаква пандемията от COVID-19 и въведените във връзка с нея мерки в международен и национален мащаб да окажат влияние върху дейността и неговото финансово състояние поради следните причини: Сериозният икономически срив, предизвикан от пандемията от COVID-19, и извънредните противоепидемични мерки имат широки последици за икономиката. Предприятията са изправени пред проблеми във веригите на доставки, временни спирания на дейността и намалено търсене, докато домакинствата са застрашени от безработица и спад в доходите. Всички тези обстоятелства се очаква да доведат до намаляване на потребителското търсене за застраховки в следствие на настъпване на обща икономическа криза; съответно това да доведат до увеличаване на дела на просрочените плащания на застрахователни премии, както и до увеличаване на автоматично прекратените застрахователни договори. С оглед на сериозното редуциране на цели икономически отрасли в национален и световен мащаб се очаква значително ограничаване на сключването на нови застраховки, като например тези, свързани с въздушния транспорт; туристическия бизнес; производства, свързани с доставките по асемблиране на автомобили; офис площите; производството на някои видове енергия и т.н. Освен това, негативните ръстове и голямата волатилност на борсовите и останалите пазари от началото на 2020 г. допълнително засилват риска от генериране на потенциалните загуби от инвестициите на дружеството. Тези рискове не могат да бъдат изчислени и остойностени, доколкото към настоящия момент липсва достатъчно информация. Към датата на одобрение на настоящия финансов отчет извънредното положение в страната е отменено, считано от 15 май 2020 г. и е заменено с извънредна ситуация, във връзка с която продължава прилагането на различни противоепидемични мерки.

40. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация за 2018 г.) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 22 юни 2020 г.